

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 3

1. Ewa N. od dnia 1 stycznia 2008 r. była zatrudniona na podstawie powołania na stanowisku zastępcy naczelnika urzędu skarbowego. W czasie od 1 do 11 marca 2013 r. była chora, przedstawiając pracodawcy zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy na powyższy okres. Dnia 8 marca 2013 r. Ewa N. otrzymała od uprawnionego organu pismo o odwołaniu jej ze stanowiska zastępcy naczelnika urzędu skarbowego z dniem 9 marca 2013 r., przy czym w odwołaniu tym zaznaczono, iż jest ono równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jej winy. W tym pisemnym oświadczeniu nie wskazano przyczyn odwołania. Gdy pracodawca odmówił dopuszczenia jej do pracy w dniu 12 marca 2013 r., Ewa N. wystąpiła z pozwem o ustalenie nieważności odwołania na podstawie art. 58 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz o ustalenie, że jej stosunek pracy na podstawie powołania trwa nadal. Wniosła również o zasądzenie wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy od dnia 12 marca 2013 r. Podniosła, iż była gotowa do jej świadczenia, jednakże doznała przeszkód z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, któremu zarzuciła odwołanie jej bez podania przyczyny i to w okresie, gdy jej nieobecność w pracy była usprawiedliwiona.

Proszę ocenić zasadność roszczenia Ewy N. Jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy?

2. Jacek N. jest zatrudniony w spółce X w pełnym wymiarze czasu pracy jako przedstawiciel handlowy, wykonując na stałe pracę poza siedzibą zakładu pracy. W umowie o pracę dla Jacka N. przewidziano ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych, mający rekompensować jego pracę w godzinach nadliczbowych przekraczających indywidualny rozkład czasu pracy. Ryczałt ten wynosi 1.000 zł za 40 godzin na 4 miesiące pracy. Jacek N. ma ustalony 4-miesięczny okres rozliczeniowy czasu pracy. Po przepracowaniu 4 miesięcy 2013 roku faktycznie przepracował on 60 godzin nadliczbowych na skutek wadliwego ustalenia ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych i w dniu 6 maja 2013 r. wystąpił do pracodawcy o zapłatę wynagrodzenia za pracę w 20 godzinach nadliczbowych. Wówczas prezes zarządu spółki X zażądał od kierownika kadr Ewy N. okazania kart ewidencji czasu pracy Jacka N. za wymienione 4 miesiące pracy. Okazało się, że ewidencja nie była prowadzona. Po wysłuchaniu Ewy N. prezes w dniu 8 maja 2013 r. udzielił jej kary nagany, a Jackowi N. odmówił wypłaty wynagrodzenia za pracę w 20 godzinach nadliczbowych podnosząc, iż skoro ustalono dla niego ryczałt, to nie przysługuje mu roszczenie o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych ponad ustalony ryczałt.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest zasadne. Czy kara nagany została Ewie N. zasadnie wymierzona?

3. Jan O., urodzony w dniu 7 lutego 1970 r., posiadający jedynie 9-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego, był od dnia 15 grudnia 2012 r. zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w spółce X, na rzecz której pracę wykonywało 5 pracowników. Przez ostatnie 3 lata przed zawarciem powyższej umowy o pracę Jan O. nie posiadał żadnego tytułu do objęcia go ubezpieczeniem społecznym. W dniu 28 grudnia 2012 r. uległ on poważnemu wypadkowi przy pracy i z tego tytułu otrzymał zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia wypadku do dnia 13 lutego 2013 r. Na skutek doznanych obrażeń Jan O. zmarł w dniu 2 lutego 2013 r. Do chwili śmierci nie został mu wypłacony zasiłek chorobowy. O wypłatę tego zasiłku za okres do dnia 13 lutego 2013 r. zwróciła się do organu rentowego Janina O., urodzona dnia 14 kwietnia 1960 r., była żona zmarłego, na rzecz której w wyroku rozwodowym z 2011 roku zasądzono od Jana O. alimenty. ZUS odmówił Janinie O. wypłaty powyższego zasiłku podnosząc, iż zmarłemu przysługiwało wynagrodzenie chorobowe od spółki X, nie zaś zasiłek chorobowy, ponadto Janina O. nie jest osobą uprawnioną do otrzymania zasiłku chorobowego po zmarłym Janie O.

Proszę ocenić zasadność roszczenia Janiny O. przy ustosunkowaniu się do stanowiska organu rentowego i wskazaniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 6

1. Jacek N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jego wynagrodzenie miesięczne, ustalone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, wynosi 4.000 zł. Jacek N. urodził się 31 grudnia 1948 r. i łącznie ma udowodniony 40-letni okres zatrudnienia w spółce X i Y. W dniach od 14 grudnia 2012 r. do 14 stycznia 2013 r. Jacek N. przebywał na zaległym urlopie wypoczynkowym. W dniu 2 stycznia 2013 r. odebrał on od swojego pracodawcy e-maila wysłanego dnia 31 grudnia 2012 r., z którego wynikało, iż pracodawca rozwiązuje z nim umowę o pracę z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynie 31 stycznia 2013 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano niewłaściwe wywiązywanie się przez Jacka N. z obowiązków pracowniczych oraz pouczono go, iż w terminie 7 dni od dnia doręczenia wspomnianego e-maila przysługuje mu odwołanie do sądu pracy. Jednocześnie w e-mailu pracodawca zobowiązał Jacka N. do wykorzystania bieżącego i zaległego urlopu wypoczynkowego od 15 do 31 stycznia 2013 r. Jacek N. odwołał się od wypowiedzenia dopiero w dniu 1 lutego 2013 r. wnioskując, iż skoro przebywał na urlopie wypoczynkowym, to w tym czasie nie biegnie termin do wniesienia odwołania. We wniesionym pozwie domaga się zasądzenia odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę, jak i zasądzenia jego 3-miesięcznego wynagrodzenia za zastosowanie niewłaściwego wypowiedzenia umowy o pracę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2013 r.

Proszę sformułować treść wyroku w niniejszej sprawie, uzasadniając motywy rozstrzygnięcia. Czy pracodawca mógł zobowiązać Jacka N. do wykorzystania bieżącego i zaległego urlopu wypoczynkowego? Czy spółka X, wypowiadając umowę o pracę, naruszyła przepisy o wypowiedzaniu tych umów?

2. Ewa N. w dniu 30 czerwca 2012 r. ukończyła naukę w szkole wyższej, uzyskując tytuł magistra, a dnia 28 grudnia 2012 r. podjęła swoją pierwszą w życiu pracę zawodową, podpisując ze spółką X umowę o pracę na okres próbny w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 28 grudnia 2012 r. do dnia 27 marca 2013 r. Wymieniona umowa o pracę była pierwszym tytułem do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym. W czasie od 1 do 28 lutego 2013 r. Ewa N. nie świadczyła pracy z powodu konieczności sprawowania opieki nad chorą, 10-miesięczną córką, mając przyznany na ten czas zasiłek opiekuńczy, natomiast w dniach od 1 do 15 marca 2013 r. nie świadczyła pracy z powodu własnej choroby, przedstawiając pracodawcy za ten okres zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy. W dniu 25 marca 2013 r. pracodawca rozwiązał z Ewą N. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jej winy. Ewa N. w związku z jej pierwszą pracą nie wykorzystwała żadnego dnia urlopu wypoczynkowego.

Proszę podać, czy Ewie N. z tytułu pracy w spółce X przysługuje ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wobec rozwiązania z nią umowy o pracę, a jeżeli tak - to za ile dni urlopu wypoczynkowego.

3. Janina W. od dnia 1 stycznia 2013 r. pobiera rentę rodzinną po zmarłym ojcu przyznaną do dnia 31 sierpnia 2013 r. Jednocześnie od dnia 1 marca 2013 r. rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Proszę podać, czy z tytułu podjętej pozarolniczej działalności gospodarczej Janina W. będzie podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu. Czy Janina W. może przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu podjętej pozarolniczej działalności gospodarczej? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 8

1. Spółka X w dniu 30 czerwca 2012 r. rozwiązała z Józefem K. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy. Sąd rejonowy wyrokiem z dnia 28 grudnia 2012 r. przywrócił Józefa K. do pracy w spółce X na poprzednich warunkach i zasądził na jego rzecz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia, to jest kwotę 9.000 zł, pod warunkiem podjęcia pracy. Apelacja spółki X od powyższego wyroku została oddalona wyrokiem sądu okręgowego z dnia 30 kwietnia 2013 r. Józef K. w dniu 2 maja 2013 r. ponownie podjął pracę w spółce X na poprzednich warunkach, a dnia 8 maja 2013 r. złożył przeciwko spółce X pozew o zapłatę 21.000 zł tytułem odszkodowania za okres pozostawania bez pracy wskutek niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę na czas nieokreślony bez wypowiedzenia ponad okres, za który uzyskał wynagrodzenie dobrowolnie mu wypłacone przez spółkę X na podstawie art. 57 § 1 k.p. w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia. Zdaniem Józefa K. spółka X dopuściła się wobec niego czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 415 k.c.

Proszę ocenić zasadność roszczenia Józefa K.

2. Pracownicy spółki X, w tym Jacek N., pracują w podstawowym systemie czasu pracy od wtorku do soboty w godzinach od 7:00 do 15:00, dniami wolnymi od pracy wynikającymi z przeciętnie 5-dniowego tygodnia pracy są poniedziałki, a w spółce obowiązuje 1-miesięczny okres rozliczeniowy. W dniu wolnym od pracy wynikającym z przeciętnie 5-dniowego tygodnia pracy, tj. w poniedziałek 1 kwietnia 2013 r., przypadło święto (II Dzień Wielkiej Nocy). Jacek N., pracujący w pełnym wymiarze czasu pracy, w związku z koniecznością usunięcia awarii sieci ciepłowniczej w spółce X, pracował w dniu 1 kwietnia 2013 r. od godz. 7:00 do godz. 15:00. Do końca okresu rozliczeniowego, czyli do dnia 30 kwietnia 2013 r., pracodawca nie udzielił Jackowi N. czasu wolnego w innym dniu w zamian za pracę w dniu 1 kwietnia 2013 r. Jacek N. uważa, iż za pracę w tym dniu, oprócz normalnego wynagrodzenia, powinien otrzymać dodatek w wysokości 200 %, gdyż jeden dodatek w wysokości 100 % należy mu się za pracę w święto, a drugi dodatek w wysokości 100 % - z tytułu przekroczenia średniotygodniowej normy czasu pracy.

Proszę podać, czy stanowisko Jacka N. jest zasadne.

3. Jan O., urodzony dnia 14 kwietnia 1990 r., podlegał w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 28 lutego 2013 r. ubezpieczeniu społecznemu rolników, w tym ubezpieczeniu chorobowemu, z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego. Było to jego pierwsze ubezpieczenie społeczne. W dniu 1 marca 2013 r. Jan O. zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego. Od dnia 15 marca 2013 r. jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jest to jego drugi tytuł do ubezpieczenia społecznego. W czasie od 22 marca do 31 maja 2013 r. Jan O. był niezdolny do pracy z powodu choroby, przedstawiając swojemu pracodawcy zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy, przy czym od dnia 22 marca 2013 r. do dnia 8 kwietnia 2013 r. przebywał w szpitalu.

Proszę podać, czy w związku z chorobą Jan O. ma prawo do jakiegoś świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a jeżeli tak - to do jakiego i ile wynosi podstawa wymiaru tego świadczenia, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 9

1. Walne zgromadzenie spółdzielni pracy X w celu zapewnienia pracy wszystkim członkom spółdzielni, wobec zmniejszenia liczby zamówień na jej produkty, podjęło uchwałę o skróceniu równomiernie czasu pracy i zmniejszeniu odpowiednio wynagrodzenia członkom jednego z działów spółdzielni bez wypowiedzenia warunków pracy i płacy spółdzielczej umowy o pracę. Józef K., zatrudniony w spółdzielni X na podstawie takiej umowy o pracę, pracuje w dziale, którego dotyczy uchwała. Zaskarżył on powyższą uchwałę podnosząc, iż została podjęta z naruszeniem prawa, gdyż dokonanie zmiany warunków pracy i płacy w każdym wypadku wymaga wypowiedzenia zmieniającego.

Proszę ocenić zasadność roszczenia Józefa K.

2. Jerzy N. zawarł ze spółką X umowę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 1 stycznia 2012 r. Zawierając umowę o pracę strony ustaliły, iż Jerzy N. będzie miał prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 38 dni za każdy rok pracy, prawo do dodatkowego miesięcznego wynagrodzenia za każdy przepracowany rok, jak i że ilość godzin nadliczbowych, w razie szczególnych potrzeb pracodawcy, nie może przekraczać w odniesieniu do niego 100 godzin rocznie. Po zawarciu tej umowy okazało się, że obowiązujący w spółce układ zbiorowy pracy nie przewiduje dla pracowników urlopu wypoczynkowego w wymiarze powyżej 26 dni za każdy rok pracy, ani nie przewiduje dodatkowego miesięcznego wynagrodzenia za każdy rok pracy. Układ zbiorowy stanowi natomiast, iż pracownicy w każdym roku pracy mogą przepracować, w razie szczególnych potrzeb pracodawcy, 200 godzin nadliczbowych rocznie. W tej sytuacji pracodawca odmówił Jerzemu N. wypłaty dodatkowego miesięcznego wynagrodzenia za przepracowanie całego roku 2012, jak i udzielił mu urlopu wypoczynkowego tylko w wymiarze 26 dni. Zobowiązał także Jerzego N. do pracy w godzinach nadliczbowych w wymiarze 200 godzin rocznie.

Proszę ocenić prawidłowość zajętą przez spółkę X stanowiska odnośnie do odmowy udzielenia Jerzemu N. prawa do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dodatkowego miesięcznego wynagrodzenia za rok jego pracy, jak i jego obowiązku pracy w wymiarze 200 godzin nadliczbowych rocznie. Co powinien uczynić pracodawca, aby warunki umowy o pracę Jerzego N. były zgodne z układem zbiorowym pracy?

3. Jan O., urodzony 31 grudnia 1987 r., jest obywatelem Białorusi, ale ma polskie pochodzenie i przebywa w Polsce od 2006 roku, mając status uchodźcy. Od dnia 1 października 2006 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. był studentem, uzyskując tytuł magistra biologii. W dniu 1 marca 2013 r. Jan O. złożył wniosek o rentę socjalną i prawomocnym orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 22 marca 2013 r. został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy od dnia 1 marca 2013 r. na okres 5 lat, przy czym przyczyna naruszenia sprawności organizmu powodująca obecnie całkowitą niezdolność do pracy powstała w styczniu 2010 roku. Jan O. nie ma ustalonego prawa do żadnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego, nie jest posiadaczem ani właścicielem gospodarstwa rolnego, nie ma żadnego tytułu do podlegania ubezpieczeniu społecznemu i pozostaje na wyłącznym utrzymaniu swojej partnerki. ZUS odmówił mu przyznania prawa do renty socjalnej podnosząc, iż przysługuje ona wyłącznie obywatelom polskim, ponadto całkowita niezdolność do pracy powstała u Jana O. po ukończeniu nauki w szkole wyższej, co powoduje, że nie spełnia on wymaganych przesłanek do przyznania tego świadczenia.

Proszę podać, czy decyzja organu rentowego jest zasadna i czy może być zaskarżona, a jeżeli tak - to w jakim terminie i do jakiego organu, wskazując podstawę rozstrzygnięcia.

Zestaw 10

1. Spółka X w dniu 31 października 2012 r. z przyczyn nie dotyczących pracowników wypowiedziała umowę o pracę Ewie N., zatrudnionej w tej spółce od 10 lat na podstawie umowy na czas nieokreślony, wypłacając jej dnia 31 stycznia 2013 r. odprawę w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia. Sąd rejonowy na skutek odwołania Ewy N. przywrócił ją do pracy na poprzednich warunkach i zasądził na jej rzecz 1-miesięczne wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem jej podjęcia, pomimo iż ustalił, że od dnia 1 lutego 2013 r. Ewa N. pobiera emeryturę.

Proszę podać, czy fakt pobierania emerytury pozbawia pracownika prawa do wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Czy jeżeli Ewa N. podejmie pracę w spółce X, to wypłacona odprawa może być zaliczona na poczet zasądzonego wynagrodzenia? Czy spółka X może domagać się od Ewy N. zwrotu wypłaconej odprawy w związku z przywróceniem jej do pracy, a jeżeli tak - to na jakiej podstawie prawnej?

2. Janina W. jest zatrudniona w spółce X w połowie wymiaru czasu pracy, wykonując ją w równoważnym systemie czasu pracy. We wtorki pracuje przez 10 godzin od 8:00 do 18:00, w środy - przez 4 godziny od 10:00 do 14:00, a w piątki - przez 6 godzin od 9:00 do 15:00. Jej wynagrodzenie wynosi 20 zł za godzinę pracy. W umowie o pracę strony nie ustaliły dopuszczalnej liczby godzin ponad określony w umowie wymiar czasu pracy, których przekroczenie uprawnia Janinę W., oprócz normalnego wynagrodzenia, do dodatku do wynagrodzenia przewidzianego w art. 151¹ § 1 k.p. W związku z nowym, pilnym zamówieniem od amerykańskiego partnera na dostawę fortepianów w lipcu 2013 roku, spółka X w maju 2013 roku podpisała z Janiną W. dodatkowo umowę zlecenia na strojenie fortepianów. Pracę tę miała ona wykonywać w inne dni niż wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę, tj. w poniedziałki w godzinach od 7:00 do 15:00 oraz w czwartki od 8:00 do 15:00 i pracę tę rzeczywiście wykonywała. Stawka wynagrodzenia za wykonanie takiej pracy również wynosiła 20 zł za godzinę pracy. W dniu 31 lipca 2013 r. Janina W. przedłożyła spółce X zaświadczenie, iż jest w trzecim miesiącu ciąży i wniosła, aby pracodawca uznał jej pracę wykonywaną w ramach umowy zlecenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Zażądała także, aby za każdą godzinę takiej pracy wypłacono jej, oprócz normalnego wynagrodzenia, 100 % dodatek.

Proszę podać, czy żądanie Janiny W. jest uzasadnione. Czy w związku z ciążą pracodawca Janiny W. powinien zmienić grafik jej czasu pracy? Czy od osiągniętego wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia należy opłacić składkę na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne?

3. Jan O. od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 28 lutego 2014 r. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Pomimo pobierania tej renty, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. był zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, osiągając wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1.200 zł. Ponadto od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2012 r. Jan O. był zatrudniony w spółce Y na podstawie umowy zlecenia i z tego tytułu osiągał wynagrodzenie miesięczne w wysokości 5.000 zł.

Proszę podać, czy z tytułu zawartej umowy o pracę, jak i umowy zlecenia Jan O. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu. Czy prawo Jana O. do renty w związku z osiąganymi przychodami ze stosunku pracy i umowy zlecenia powinno ulec zawieszeniu bądź czy świadczenie rentowe winno ulec zmniejszeniu? Proszę wskazać postawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 11

1. Józef K. od dnia 1 stycznia 2000 r. jest zatrudniony w spółdzielni pracy X na podstawie spółdzielczej umowy o pracę. W dniu 15 marca 2013 r. rada tej spółdzielni podjęła uchwałę o zmniejszeniu zatrudnienia w spółdzielni podyktowaną gospodarczą koniecznością - w związku ze zmniejszeniem zamówień na produkty spółdzielni. Dnia 30 kwietnia 2013 r. Józef K. otrzymał na piśmie odpis uchwały rady nadzorczej spółdzielni X o rozwiązaniu z nim umowy o pracę za 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano gospodarczą konieczność zmniejszenia stanu zatrudnienia w spółdzielni w związku ze zmniejszeniem zamówień na produkty spółdzielni. Józef K. odwołał się od wspomnianego wypowiedzenia, wnosząc o zasądzenie od spółdzielni odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia z powodu naruszenia przez spółdzielnię przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę, bowiem spółdzielnia pozostawiła w zatrudnieniu kilka osób o takich samych kwalifikacjach, jakie posiada Józef K., które nie są członkami spółdzielni i zatrudniono je na podstawie umów o pracę. W odpowiedzi na pozew spółdzielnia X wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż wprawdzie pozostawiła w zatrudnieniu osoby niebędące jej członkami, ale są to osoby, których praca jest bardziej wydajna i są one lepiej oceniane niż Józef K.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy.

2. Jerzy N. pracuje w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony jako murarz. Jednocześnie piastuje funkcję brygadzysty, którego kierownictwu podlega 5 pracowników fizycznych bez wykształcenia budowlanego. Jego wynagrodzenie wynosi 3.000 zł miesięcznie. W dniach od 15 do 19 kwietnia 2013 r. Jerzy N. pracował przy konstrukcji stropu nad budynkiem przemysłowym. Pomimo często zwracanych mu przez przełożonych uwag odnośnie do odpowiedniej jakości betonu i prawidłowego zbrojenia, Jerzy N. przez niedbalstwo nie wykonał prawidłowego zbrojenia i wbrew wszelkim zasadom technologii zastosował zbyt słabą masę betonową. Jego błędy w konsekwencji doprowadziły do konieczności zburzenia tego stropu i wykonania nowego, prawidłowego stropu. W dniu 26 kwietnia 2013 r. spółka X odmówiła Jerzemu N. wypłaty wynagrodzenia za pracę od 15 do 19 kwietnia 2013 r. i zażądała zwrotu kwoty 9.000 zł tytułem części kosztów ponownego, prawidłowego zbrojenia i zastosowania właściwej mieszanki betonowej stropu, choć rzeczywiste straty wyniosły 15.000 zł. Spółka ponadto, zachowując wszystkie wymagania formalne, wypowiedziała Jerzemu N. umowę o pracę z powodu zaniedbań przy wykonaniu stropu dachowego.

Proszę podać, czy działanie pracodawcy było zasadne i zgodne z prawem. Proszę wyjaśnić swoje stanowisko, podając podstawę prawną rozstrzygnięcia.

3. Jan O., urodzony 14 kwietnia 1953 r., w dniu 15 kwietnia 2013 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej. Na dzień złożenia tego wniosku udowodnił on okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., w którym pracował pod ziemią w kopalni rudy miedzi bezpośrednio przy jej wydobyciu, 5-letni okres niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych, 1 rok internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, 5-letni okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, którą ukończył zgodnie z programem studiów, oraz 4-letni okres składkowy z tytułu zatrudnienia w spółce X w połowie wymiaru czasu pracy w okresie od 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1993 r. Od dnia 1 stycznia 2011 r. Jan O. prowadzi wyłącznie pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacając z tego tytułu składki na ubezpieczenie społeczne.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania emerytury pomostowej, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 12

1. Jacek N. zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, z którym umowa o pracę ze spółką X wygasła z upływem 3-miesięcznej nieobecności w pracy z powodu tymczasowego aresztowania, został w dniu 8 maja 2013 r. prawomocnie uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu, a dnia 10 maja 2013 r. zgłosił swój powrót do pracy, wnosząc o zatrudnienie go w spółce X na poprzednich warunkach. Pracodawca odmówił podnosząc, iż stanowisko pracy Jacka N. zostało zlikwidowane, natomiast w stosunku do spółki X sąd w dniu 30 kwietnia 2013 r. ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu.

Proszę podać, czy spółka X powinna ponownie zatrudnić Jacka N., a jeżeli tak – to z jakimi uzasadnionymi roszczeniami może on wystąpić wobec spółki X na skutek odmowy jego zatrudnienia.

2. Spółka X, zatrudniająca 90 pracowników, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie budownictwa. W spółce tej pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy jako murarz Jerzy N., który zawarł ze spółką umowę o pracę na czas określony od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. i osiąga wynagrodzenie w wysokości 25 zł za godzinę pracy. W kwietniu 2012 roku w związku z załamaniem się rynku budowlanego i braku wystarczającej ilości kontrahentów spółka X w drodze wypowiedzenia rozwiązała umowy o pracę z 6 murarzami, a 5 murarzy z własnej inicjatywy rozwiązało umowy o pracę na podstawie porozumienia stron - w tym Jerzy N. Po rozwiązaniu umowy o pracę od dnia 1 maja 2012 r. Jerzy N. pozostawał bez pracy. W dniu 1 marca 2013 r. Jerzy N. ustalił, iż spółka X w związku z niespodziewaną realizacją budowy dużego obiektu handlowego ponownie zatrudnia murarzy od grudnia 2012 roku i złożył pisemny wniosek o jego ponowne zatrudnienie na tym stanowisku z wynagrodzeniem co najmniej 25 zł za godzinę pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jerzy N. uważa, że jego były pracodawca miał ustawowy obowiązek zawiadomić go o werbunku nowych murarzy już w grudniu 2012 roku, a niezawiadomienie go o tym spowodowało, iż poniósł szkodę w wysokości wynagrodzenia, jakie osiągnąłby w styczniu i lutym 2013 roku. W związku z tym domaga się od spółki X również odszkodowania w wysokości utraconego wynagrodzenia za 2 wymienione miesiące.

Proszę ocenić, czy roszczenia Jerzego N. są zasadne, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

3. Jan O., urodzony dnia 14 kwietnia 1990 r., w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca 2012 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacając składki na ubezpieczenia społeczne, w tym na ubezpieczenie chorobowe. W dniu 1 lipca 2012 r. zawiesił on prowadzenie działalności gospodarczej, a od dnia 1 sierpnia 2012 r. Jan O. wykonywał pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz spółki X, podlegając ubezpieczeniu społecznemu z tego tytułu, do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego będąc jednak zgłoszonym dopiero w dniu 1 grudnia 2012 r. Umowę zlecenia Jan O. wykonywał do dnia 28 lutego 2013 r. W dniu 1 marca 2013 r. Jan O. wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, zgłaszając się do ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, w tym także do ubezpieczenia chorobowego. W okresie od 2 kwietnia do 8 maja 2013 r. Jan O. był niezdolny do pracy z powodu choroby, przy czym od dnia 2 do 14 kwietnia 2013 r. przebywał w szpitalu. Na cały czas choroby przedstawił organowi rentowemu zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy.

Proszę podać, czy Jan O. będzie miał prawo do zasiłku chorobowego, a jeżeli tak - to ile będzie wynosić podstawa jego wymiaru. Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 13

1. Jacek N. jest pracownikiem spółki X, w której pracuje 100 pracowników, będąc zatrudnionym w tej spółce od 10 lat na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniu 30 grudnia 2013 r. ukończy on 65 lat, posiadając ponad 40-letni okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółkach X i Y. Dnia 30 kwietnia 2013 r. sąd rejonowy ogłosił upadłość spółki X z możliwością zawarcia układu, pozostawiając upadłemu zarząd własny co do całości jego majątku oraz wyznaczył sędziego komisarza i nadzorcę sądowego masy upadłości. Jacek N. w dniu 31 maja 2013 r. otrzymał od spółki X pismo o rozwiązaniu z nim umowy o pracę w trybie art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników za 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia, w którym jako przyczynę wypowiedzenia wskazano ogłoszenie upadłości spółki. Spółka X, wypowiadając Jackowi N. umowę o pracę, nie zawiadomiła o tym zamiarze zakładowej organizacji związkowej zrzeszającej 50 pracowników spółki X, do której on należy. Jacek N. w terminie odwołał się od powyższego wypowiedzenia zarzucając spółce, iż niezgodnie z prawem wypowiedziała mu umowę o pracę. Wniósł o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania z tego tytułu w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2013 r.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest uzasadnione.

2. Spółka X prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, zatrudniając 40 pracowników na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony. Spółka nie jest objęta zakładowym układem zbiorowym, ani ponadzakładowym układem zbiorowym. W spółce nie działa zakładowa organizacja zawodowa. Spółka X zatrudnia między innymi 5 osób, które są w wieku przedemerytalnym i korzystają z ochrony z art. 39 k.p., 3 pracownice, które są w czwartym miesiącu ciąży i 2 pracownice korzystające z urlopu macierzyńskiego. Zgodnie z regulaminem wynagradzania wszystkim pracownikom spółki X przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej co 5 lat po osiągnięciu przez pracownika 25 lat ogólnego stażu pracy. Maksymalne nagrody przysługują za 45 lat pracy. Spółka chce jedynie jednostronnie pozbawić pracowników prawa do nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy, natomiast zamierza utrzymać pozostałe warunki przyznawania nagród.

Proszę podać, jakie działania powinna podjąć spółka X, aby pozbawić wszystkich jej pracowników prawa do nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy. Proszę wskazać postawę prawną tych działań.

3. Jan O., urodzony dnia 14 kwietnia 1988 r., ukończył w dniu 30 czerwca 2012 r. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do dnia 1 lutego 2013 r. nie podlegał on ubezpieczeniu społecznemu. Na okres od 1 lutego do 30 czerwca 2013 r. zawarł umowę o dzieło ze spółką X i zwrócił się do kierowniczki oddziału kadr tej spółki z zapytaniem, czy może z tego tytułu bądź bez jakiegokolwiek tytułu do ubezpieczeń społecznych podlegać obowiązkowemu lub dobrowolnemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu oraz czy podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia może wynosić 1.000 zł miesięcznie.

Proszę podać, jakiej odpowiedzi powinna udzielić kierowniczka oddziału kadr spółki X, wskazując podstawę prawną wyrażonego stanowiska.

Zestaw 14

1. Jacek N., urodzony w dniu 14 kwietnia 1970 r., od dnia 1 maja 2010 r. jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, pracując jako kierownik działu handlowego i osiągając wynagrodzenie w wysokości 5.000 zł miesięcznie. Przez 6 miesięcy pomiędzy Jackiem N. i podległymi mu pracownikami istniał konflikt spowodowany autokratycznym sposobem bycia Jacka N., nieuzasadnionym podważaniem kompetencji podległych mu pracowników oraz lekceważeniem ich poprzez twierdzenie, że nie są dla niego partnerami do rozmów. Wobec powyższego spółka X w dniu 29 marca 2013 r. wypowiedziała Jackowi N. umowę o pracę za 1-miesięcznym okresem wypowiedzenia. W piśmie wypowiadającym mu umowę o pracę wskazano, iż przyczyną wypowiedzenia jest niewłaściwe wywiązywanie się przez niego z obowiązków pracowniczych. W piśmie tym zabrakło pouczenia o przysługującym pracownikowi prawie odwołania się do sądu pracy. Jacek N. w terminie odwołał się od wymienionego wypowiedzenia, domagając się uznania go za bezskuteczne i podnosząc, iż wypowiedzenie jest nieuzasadnione, a przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę nie są mu znane. W toku postępowania sądowego pracodawca skonkretyzował wypowiedzenie wskazując, że jego przyczyną był brak umiejętności pracy Jacka N. w zespole polegający na bezpodstawnym podważaniu kwalifikacji zawodowych podległych mu pracowników oraz ich lekceważenie. Postępowanie dowodowe wykazało te fakty potwierdzając, iż wspomniany konflikt jest trwały, głęboki i zawiniony przez Jacka N.

Proszę sformułować treść orzeczenia przy założeniu, że wyrok zapadł w dniu 3 lipca 2013 r., wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia. Czy spółka X, wypowiadając umowę o pracę, naruszyła przepisy o wypowiadaniu tych umów?

2. Ewa N. jest pracownikiem spółki X. Podpisując w dniu 1 lutego 2012 r. umowę o pracę, wyraziła ona na piśmie zgodę na potrącanie w przyszłości przez pracodawcę z jej wynagrodzenia za pracę wszelkich ewentualnych należności związanych ze szkodami, jakie może wyrządzić pracodawcy ze swojej winy wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych. W kwietniu 2013 roku wynagrodzenie miesięczne Ewy N. wynosiło 2.000 zł brutto. Dnia 2 kwietnia 2013 r. na skutek nieuwagi Ewa N. nieumyślnie uszkodziła sprzęt komputerowy pracodawcy. Naprawa tego sprzętu wyniosła 20.000 zł. Ewa N. nie zawierała ze spółką X umowy o odpowiedzialności materialnej za powierzone jej mienie. Na podstawie wymienionej na wstępie pisemnej zgody pracodawca poczynawszy od kwietnia 2013 roku rozpoczął potrącanie równowartości szkody z wynagrodzeń Ewy N., pozostawiając co miesiąc do jej dyspozycji kwotę wynagrodzenia wolną od potrąceń w wysokości 1.200 zł brutto.

Proszę podać, czy działanie pracodawcy było zgodne z prawem. Czy Ewa N. powinna naprawić całość szkody w związku z nieumyślnym uszkodzeniem sprzętu komputerowego?

3. Jan O., urodzony 31 sierpnia 1958 r., w dniu 1 września 2013 r. zamierza skorzystać z nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego i dlatego z dniem 31 sierpnia 2013 r. planuje rozwiązać umowę o pracę z publiczną szkołą podstawową X, w której pracuje przez ostatnich 21 lat jako nauczyciel. Na dzień 1 września 2013 r. udowodni on 21-letni okres zatrudnienia jako nauczyciel w publicznej szkole podstawowej X w $\frac{3}{4}$ pełnego wymiaru zajęć nauczycielskich, 2-letni okres czynnej służby w Wojsku Polskim, 1 rok internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, 3-letni okres niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych, 5-letni okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, którą ukończył w terminie w wymiarze określonym w programie studiów, oraz 3-letni okres podlegania społecznemu ubezpieczeniu rolników, za który to okres opłacił stosowne składki.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Zestaw 15

1. Janina W. od dnia 30 kwietnia 2010 r. jest zatrudniona w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracuje jako lekarz stomatolog, przy czym w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 28 lutego 2013 r. przebywała na urlopie macierzyńskim i wychowawczym. Gdy w dniu 1 marca 2013 r. Janina W. wróciła do pracy, pracodawca wręczył jej pismo wypowiadające umowę o pracę za 1-miesięcznym okresem wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia podał likwidację jej stanowiska pracy. Jednocześnie na podstawie art. 42 § 4 k.p. pracodawca zobowiązał Janinę W., w okresie jego zdaniem trwającego do dnia 31 marca 2013 r. wypowiedzenia umowy o pracę, do wykonywania pracy sprzątaczką. Przed wręczeniem Janinie W. wspomnianego wypowiedzenia spółka X w dniu 27 lutego 2013 r. zawiadomiła zakładową organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia Janinie W. umowy o pracę, wskazując jako jego przyczynę likwidację stanowiska pracy. Organizacja związkowa reprezentująca Janinę W. do dnia 1 marca 2013 r. nie zajęła stanowiska w tej sprawie. Gdy Janina W. odmówiła pracy na stanowisku sprzątaczką, w dniu 4 marca 2013 r. spółka X, po akceptacji zakładowej organizacji związkowej, wręczyła Janinie W. pismo o rozwiązaniu z nią umowy o pracę bez wypowiedzenia, w którym jako przyczynę rozwiązania podano odmowę wykonywania pracy sprzątaczką. Janina W. dnia 5 marca 2013 r. złożyła odwołanie do sądu pracy, domagając się zasądzenia odszkodowania w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia zarówno z tytułu wypowiedzenia umowy, jak i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia podnosząc, że wypowiedzenie umowy o pracę oraz rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z naruszeniem przepisów.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy. Czy spółka X, wypowiadając umowę o pracę i rozwiązując umowę o pracę, naruszyła przepisy prawa pracy?

2. Jacek N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X z siedzibą w Kaliszu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Spółka X prowadzi prace budowlane na terenie całego kraju. W umowie o pracę Jacka N. wskazano, iż miejscem wykonywania jego pracy jest teren całej Polski. W każdym tygodniu pracodawca zapewniał Jackowi N. transport na budowę na terenie kraju, gdzie wykonywał pracę, a także zapewniał mu mieszkanie i transport na miejsce pracy, nie zapewniał natomiast wyżywienia. W dniu 15 kwietnia 2013 r. Jacek N. zwrócił się do pracodawcy o wypłatę zaległych diet za okres ostatnich 3 lat oraz wypłatę bieżących diet. Spółka X odmówiła wypłaty diet podnosząc, iż ani umowa o pracę z Jackiem N., ani regulamin wynagradzania obowiązujący w spółce X nie nakładają obowiązku wypłat diet dla pracowników takich jak Jacek N.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest zasadne, przy uwzględnieniu stanowiska spółki X. Kiedy pracodawca ma obowiązek wypłacenia pracownikowi należności za podróże służbowe, w tym diet?

3. Jan O., urodzony w dniu 31 grudnia 1948 r., od dnia 1 stycznia 2001 r. jest na stałe uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Ma on udowodniony 30-letni okres składkowy. Oprócz pobierania renty Jan O. prowadzi wyłącznie pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 1 stycznia 2013 r. W dniu 30 kwietnia 2013 r. złożył on do organu rentowego wnioski o przyznanie emerytury.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania emerytury. Czy z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej podlega on obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu? Jak uregulowany jest zbieg prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy? Czy jeżeli Jan O. nadal będzie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, to będzie mu przysługiwało prawo do ewentualnej emerytury, jak i renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy?

Zestaw 17

1. Jerzy N. w dniu 30 kwietnia 2013 r. zawarł ze spółką X umowę o pracę na czas określony od 1 maja 2013 r. do 30 kwietnia 2022 r. W umowie tej strony ustaliły, iż spółka X może umowę o pracę rozwiązać ze skutkiem natychmiastowym na podstawie porozumienia stron, jak i może, w przypadkach uzasadnionych potrzebami pracodawcy, skierować Jerzego N. do pracy w innym miejscu niż siedziba spółki bez prawa do diet. W umowie o pracę zawarto także klauzulę, iż Jerzemu N. nie przysługuje wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej świadczenia, a doznał przeszkód ze strony pracodawcy, jak i wprowadzono zapis, że w razie wyrządzenia w przyszłości pracodawcy szkody przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych Jerzy N. będzie zobowiązany do zapłacenia kary umownej w wysokości 20.000 zł. Ponadto we wspomnianej umowie zastrzeżono, iż w razie rozwiązania umowy o pracę przez spółkę X z przyczyn nie dotyczących pracowników Jerzemu N. będzie przysługiwała 6-miesięczna odprawa bez względu na staż pracowniczy w spółce X, a wymiar jego urlopu po każdym przepracowanym roku wyniesie 38 dni.

Proszę podać, czy powyższa umowa o pracę, jak i jej dodatkowe klauzule są zgodne z prawem pracy, a jeżeli nie - to z jakimi przepisami tego prawa.

2. Jacek N. jest zatrudniony w spółce X jako pracownik zaopatrzenia w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00, mając 1-miesięczny okres rozliczeniowy pokrywający się z kolejnymi miesiącami kalendarzowymi. Na dzień 30 kwietnia 2013 r. (wtorek) otrzymał on polecenie wyjazdu samochodem dostawczym z Kalisza do Katowic po odbiór zamówionego towaru. Wyjazd nastąpił w dniu 30 kwietnia 2013 r. o godz. 4:00, natomiast powrót - o godz. 17:00. Pora nocna w spółce X obowiązuje od godz. 22:00 do godz. 6:00. W zamian za pracę w godzinach nadliczbowych nie udzielono Jackowi N. czasu wolnego. Jacek N. uważa, iż za 13 godzin przepracowanych w dniu 30 kwietnia 2013 r. powinien otrzymać normalne wynagrodzenie, za pracę w wymiarze 5 godzin nadliczbowych - dodatek w wysokości 100 % wynagrodzenia, a za 2 godziny pracy – także 20 % dodatek stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia.

Proszę podać, czy żądanie Jacka N. jest zasadne.

3. Jan O., urodzony dnia 1 stycznia 1949 r., jest zatrudniony w spółce X jako kierownik budowy i osiąga wynagrodzenie w wysokości 9.000 zł miesięcznie. Od dnia 1 stycznia 2014 r. zamierza przejść na emeryturę częściową, nie rozwiązując umowy o pracę. Na dzień 1 lipca 2013 r. Jan O. miał udowodniony 5-letni okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, którą ukończył zgodnie z programem studiów, 2 lata niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych, 25-letni okres składkowy z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X, 1 rok czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim oraz 8-letni okres ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacił stosowne składki.

Proszę podać, czy Jan O. będzie spełniał przesłanki do przyznania emerytury częściowej bez rozwiązania umowy o pracę ze spółką X. Czy okoliczność osiągania przez niego wynagrodzenia w wysokości 9.000 zł miesięcznie będzie miała znaczenie? Czy emerytura częściowa może być niższa niż najniższe świadczenie emerytalne? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 18

1. Jerzy N. jako osoba fizyczna prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie budownictwa. Ze względu na fakt, iż Sylwestra chciał spędzić w Świeradowie Zdroju, zażądał od Piotra K., zatrudnionego przez niego od 4 lat jako murarz na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, aby ten w poniedziałek 31 grudnia 2012 r. wystąpił o urlop bezpłatny. Gdy Piotr K. odmówił, Jerzy N. w dniu 28 grudnia 2012 r., wypełniając wszystkie wymogi formalne, rozwiązał z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy, podając jako przyczynę rozwiązania umowy o pracę odmowę wykonania polecenia pracodawcy odnośnie do urlopu bezpłatnego. W tym samym dniu wystawił świadectwo pracy, w którym wskazano ten tryb rozwiązania umowy o pracę. Piotr K. dnia 31 grudnia 2012 r. odwołał się od powyższego rozwiązania umowy o pracę, domagając się zasądzenia odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia. Przez okres od 29 grudnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. Piotr K. pozostawał bez pracy, gdyż potencjalni pracodawcy, widząc treść świadectwa pracy, odmawiali jego zatrudnienia.

Proszę podać, czy roszczenie Piotra K. jest zasadne. Czy w razie zasądzenia przez sąd pracy odszkodowania za rozwiązanie z Piotrem K. umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu naruszenia przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie na żądanie Piotra K. pracodawca powinien mu wydać nowe świadectwo pracy, a jeżeli tak - to w jaki sposób powinno być ono zmienione? Czy roszczenie Piotra K. o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek wydania niewłaściwego świadectwa pracy w wysokości jego 6-tygodniowego wynagrodzenia może być uwzględnione w sytuacji, gdy sąd pracy prawomocnie zasądzi na jego rzecz odszkodowanie za wadliwe rozwiązanie z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy?

2. Józef K. po ukończeniu w dniu 30 czerwca 2012 r. szkoły wyższej zawarł ze spółką X swoją pierwszą w życiu umowę o pracę na czas określony od 1 września do 30 listopada 2012 r. W dniu 27 września 2012 r. pracodawca rozwiązał z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy. Następną umowę o pracę ze spółką Y na czas określony w pełnym wymiarze czasu pracy Józef K. zawarł na czas od 27 grudnia 2012 r. do 26 marca 2013 r. Umowa ta rozwiązała się po upływie czasu, na jaki została zawarta. W okresie trwania tej umowy w dniach od 1 do 28 lutego 2013 r. Józef K. był niezdolny do pracy z powodu choroby i przez ten czas pobierał wynagrodzenie chorobowe. Następnie Józef K. zawarł umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy ze spółką C począwszy od dnia 29 kwietnia 2013 r., ale już w dniu 8 maja 2013 r. spółka C rozwiązała z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy.

Proszę wskazać, jak kształtowały się uprawnienia urlopowe Józefa K. u kolejnych pracodawców.

3. Jan O., urodzony w dniu 14 kwietnia 1970 r., od 10 lat jest pracownikiem spółki X, będąc zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W okresie od 7 do 11 stycznia 2013 r. z powodu choroby był czasowo niezdolny do pracy, otrzymując zaświadczenie lekarskie dotyczące tej niezdolności. Na skutek swojego roztargnienia zaświadczenie to zagubił i nie przedstawił go pracodawcy. Za 5 dni nieobecności w pracy Jan O. nie otrzymał żadnego wynagrodzenia. Dopiero w dniu 25 lipca 2013 r. odnalazł on wymienione zaświadczenie i przedłożył je pracodawcy.

Proszę podać, czy Janowi O. będzie przysługiwało wynagrodzenie chorobowe, a jeżeli tak – to z jakiego okresu należy obliczyć podstawę wymiaru tego świadczenia. Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 20

1. Jacek N. od 15 lat pracuje w spółce X jako analityk finansowy, mając zawartą umowę o pracę na czas nieokreślony. Do jego podstawowych zadań należy sporządzanie różnego rodzaju prognoz ekonomicznych. Na pisemny wniosek Jacka N. pracodawca udzielił mu urlopu bezpłatnego na okres od 1 stycznia do 30 kwietnia 2013 r., ale już w dniu 3 stycznia 2013 r. zawarł z Jackiem N. umowę o dzieło - opracowanie prognozy ekonomicznej dotyczącej rynku kredytów mieszkaniowych w Austrii. Umowa ta miała być zrealizowana do dnia 30 kwietnia 2013 r., przy czym zaznaczono, iż prognoza ta może być sporządzona tylko przez Jacka N., a niezbędne dane do opracowania tej prognozy dostarczy spółka X. Gdy inspektor pracy ustalił fakt zawarcia umowy o dzieło, wniósł pozew o ustalenie, iż zawarta umowa o dzieło jest umową o pracę. W odpowiedzi na pozew spółka X wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż świadczenie pracy na podstawie umowy o dzieło nie jest zabronione, o wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony (art. 353¹ k.c.), a żądanie inspektora pracy jest próbą dyskryminacji stron umowy o dzieło w życiu gospodarczym, czego zabrania art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Ponadto pozwana spółka podniosła, że na wytoczenie powództwa o ustalenie, iż zawarta umowa o dzieło jest umową o pracę, wymagana jest zgoda Jacka N., a on takiej zgody nie wyraził. **Proszę podać, czy powództwo inspektora pracy jest zasadne. Proszę ustosunkować się do zarzutów spółki X.**

2. Józef K. jest zatrudniony w spółce X jako główny technolog, a jego wynagrodzenie miesięczne wynosi 8.000 zł. Opracował on nową recepturę gulaszu wieprzowego przy zastosowaniu nowego urządzenia do sterylizacji. W dniu 15 kwietnia 2013 r. za zgodą zarządu spółki uruchomił próbną produkcję nowego gulaszu po odpowiednim przeszkoleniu pracowników i przy użyciu nowego urządzenia odpowiedzialnego za sterylizację. Na skutek niewłaściwego działania urządzenia do sterylizacji wyprodukowany gulasz nie spełniał wymaganych norm i nie nadawał się do spożycia, a straty w wyniku tego wyniosły 20.000 zł. Powołana przez spółkę X komisja stwierdziła, że straty gulaszu można by uniknąć, gdyby wady nowego urządzenia do sterylizacji były znane twórcy tego urządzenia Józefowi K., ale tych wad nie udało się ujawnić, gdyby nie próbna produkcja. Spółka X jednakże obciążyła Józefa K. kwotą 20.000 zł podnosząc, iż nieumyślnie wyrządził szkodę i w związku z tym może odpowiadać za straty do wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia. **Proszę ocenić zasadność stanowiska spółki X.**

3. Janina W., urodzona w dniu 2 stycznia 1955 r., od dnia 1 września 1975 r. jest nieprzerwanie zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce „Calisia” produkującej fortepiany i pianina. Pracuje na stanowisku stroiciela fortepianów i pianin, osiągając wynagrodzenie miesięczne w wysokości 8.000 zł. W dniu 1 marca 2013 r. złożyła wniosek o przyznanie emerytury. Na ten dzień udowodniła ponad 37-letni okres składkowy, przy czym na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodniła ponad 23-letni okres składkowy z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce „Calisia” jako stroiciel fortepianów i pianin, która to praca jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Proszę podać, czy Janina W. spełnia przesłanki do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach w sytuacji, gdy nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego i nie rozwiązała umowy o pracę ze spółką „Calisia”. Czy osiągnięte wynagrodzenie w wysokości 8.000 zł miesięcznie ma znaczenie w sprawie? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 21

1. Jerzy N. zawarł ze spółką X umowę o pracę na czas określony od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. W umowie tej zaznaczono, iż okres jej wypowiedzenia wynosi dla obu stron 6 miesięcy. Od grudnia 2012 roku spółka X znalazła się w trudnej sytuacji ekonomicznej i wypłacała pracownikom jedynie połowę przysługującego wynagrodzenia. Gdy dnia 31 maja 2013 r. Jerzy N. otrzymał po raz kolejny połowę przysługującego mu wynagrodzenia, w dniu 3 czerwca 2013 r. złożył pracodawcy e-mailem oświadczenie, iż rozwiązuje z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, nie podając przyczyny rozwiązania tej umowy. W dniu 5 czerwca 2013 r. wystąpił z pozwem przeciwko pracodawcy, żądając zasądzenia na jego rzecz odszkodowania w wysokości jego 6-miesięcznego wynagrodzenia z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, powołując się na treść art. 55 § 1¹ k.p. W odpowiedzi na pozew spółka X wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż wypłata tylko części wynagrodzenia nie była przez spółkę zawiniona, bowiem kontrahenci spółki nie płacili w terminie swoich zobowiązań. Wskazała ponadto, iż Jerzy N. rozwiązując umowę o pracę nie zachował formy pisemnej, nie podał przyczyny tego rozwiązania, umowę rozwiązał po upływie 1 miesiąca, od kiedy spółka wypłacała połowę przysługującego mu wynagrodzenia, a odszkodowanie, którego on dochodzi powinno być równe najwyżej jego 2-tygodniowemu wynagrodzeniu.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy przy uwzględnieniu zarzutów podniesionych przez spółkę X.

2. Jacek N. jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na stanowisku głównego księgowego, pracując w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00. W spółce tej pracuje także Janina W., asystentka Jacka N. Ona także jest zatrudniona w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku od godz. 7:00 do godz. 15:00. W spółce X obowiązuje 1-miesięczny okres rozliczeniowy czasu pracy zgodny z kolejnymi miesiącami kalendarzowymi. Od środy 2 stycznia 2013 r. do piątku 4 stycznia 2013 r. Janina W. wykonywała swoją pracę od godziny 7:00 do godziny 17:00, aby zrealizować zlecone przez Jacka N. zadania. Przełożeni Janiny W. wiedzieli o tym i milcząco tolerowali. Natomiast w sobotę 5 stycznia 2013 r. pracę Janinie W. w godzinach od 10:00 do 14:00 zlecił Jacek N., który również w tym dniu świadczył pracę, aby dokończyć rozliczenie roczne za 2012 rok. Janina W. w dniu 7 stycznia 2012 r. zwróciła się do pracodawcy, aby w zamian za pracę w sobotę 5 stycznia 2013 r. udzielił jej całego dnia wolnego, a za 6 godzin pracy w dniach od 2 do 4 stycznia 2013 r. wypłacił jej normalne wynagrodzenie ze 100 % dodatkiem. Spółka X odmówiła zaspokojenia roszczeń Janiny W. odnośnie do jej pracy w godzinach nadliczbowych w czasie od 2 do 4 stycznia 2013 r. podnosząc, iż nikt z przełożonych nie wydawał jej polecenia wykonywania pracy w tych godzinach oraz oświadczyła, że za pracę w dniu 5 stycznia 2013 r. może jej udzielić jedynie 4-godzinny czas wolny do końca stycznia 2013 roku.

Proszę ocenić zasadność roszczeń Janiny W. przy uwzględnieniu stanowiska spółki X. Czy Jacek N. w związku z pracą w dniu 5 stycznia 2013 r. będzie miał prawo do normalnego wynagrodzenia ze 100 % dodatkiem, czy też prawo do czasu wolnego?

3. W dniu 17 kwietnia 2013 r. zmarła Joanna W. pobierająca od 10 lat emeryturę. Jej pogrzeb został zorganizowany przez partię polityczną, w której zmarła była wybitną działaczką, jednakże koszty nagrobku dla Joanny W. w wysokości 3.000 zł uiściła w dniu 2 lipca 2013 r. jej 70-letnia siostra Ewa N., która również jest uprawniona do emerytury.

Proszę podać, czy Ewie N. przysługuje zasiłek pogrzebowy, a jeżeli tak - to w jakiej wysokości.

1. Jacek N. pracuje w spółce X jako księgowy, będąc zatrudnionym od dnia 15 marca 2010 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony i osiągając wynagrodzenie w wysokości 6.000 zł miesięcznie. W spółce nie działają żadne związki zawodowe. W okresie od 1 do 25 lutego 2013 r. Jacek N. był chory, przedstawiając pracodawcy zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy na powyższy czas. W piątek 15 lutego 2013 r. pomimo choroby przyszedł do pracy na prośbę pracodawcy w związku z niespodziewaną kontrolą z urzędu skarbowego. Wykorzystując obecność Jacka N. w pracy prezes zarządu spółki X wręczył mu wypowiedzenie warunków pracy i płacy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Po okresie wypowiedzenia Jackowi N. zaproponowano pracę referenta ds. płac z wynagrodzeniem niższym o 1.500 zł, a jako przyczynę tego wypowiedzenia wskazano jego długotrwałe, dezorganizujące pracę w księgowości nieobecności w pracy z powodu choroby, które w 2009 roku wynosiły 120 dni, w 2011 roku - 103 dni, a w 2012 roku - 98 dni. Jacek N., nie odmawiając przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy, w dniu 18 lutego 2013 r. wniósł pozew o zasądzenie od spółki X odszkodowania podnosząc, iż wypowiedzenie mu warunków pracy i płacy było nieuzasadnione i naruszało przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. o odszkodowanie jest uzasadnione, a jeżeli tak - to w jakiej wysokości powinno być ono zasądzone.

2. W dniu 15 kwietnia 2013 r. pracodawca rozwiązał z Jerzym N. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy, wystawiając mu jednocześnie świadectwo pracy. W ustępie 3 tego świadectwa podał, iż z Jerzym N. rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, a jako podstawę prawną wskazał art. 52 § 1 k.p. W ustępie 4 pkt 10 świadectwa wymieniono okresy pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego wypłaconych z tytułu wypadku przy pracy, a w ustępie 4 pkt 8 - okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Natomiast w ustępie 6 świadectwa pracy (informacje uzupełniające) bez wniosku Jerzego N. wpisano liczbę przepracowanych przez niego godzin nadliczbowych w 2013 roku, informację o nałożonej w dniu 2 stycznia 2013 r. prawomocnej karze nagany za stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości oraz informację, iż pracował on w systemie skróconego tygodnia pracy oraz ukończył kurs nauki języka bułgarskiego.

Proszę podać, czy Jerzy N. może skutecznie dochodzić sprostowania świadectwa pracy w części dotyczącej stwierdzenia, iż stosunek pracy został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika, kwestionując zgodność tego rozwiązania z prawem, bez wystąpienia z powództwem o roszczenia z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 56 k.p. oraz proszę ocenić prawidłowość informacji podanych w świadectwie pracy, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

3. Janina W., urodzona 1 kwietnia 1953 r., od dnia 1 kwietnia 2008 r. pobiera emeryturę na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W dniu 14 czerwca 2013 r. złożyła ona wniosek o przyznanie emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego na podstawie nowych zasad wynikających z art. 24-26a cytowanej ustawy. Obliczając wysokość nowej emerytury dla Janiny W., organ rentowy pomniejszył tak wyliczoną emeryturę o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Proszę ocenić prawidłowość wyliczenia przez organ rentowy wysokości emerytury Janiny W. Czy ZUS może z urzędu przyznać emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego osobom pobierającym wcześniejszą emeryturę? Czy Janina W. może wycofać wniosek o przyznanie emerytury na nowych zasadach, a jeżeli tak - to do kiedy? Proszę wskazać podstawę prawną swojego stanowiska.

1. W spółce X, zatrudniającej 150 pracowników, pracuje Janina W. zatrudniona od 5 lat na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Urodziła ona 2 dzieci i do dnia 31 marca 2013 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego, a od dnia 1 kwietnia 2013 r. korzystała z dodatkowego 8-tygodniowego urlopu macierzyńskiego. Janina W. nie należy do związków zawodowych, a w spółce X nie działają żadne organizacje związkowe. Spółka ta w trybie indywidualnym wyłącznie z powodu likwidacji stanowisk pracy na podstawie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w dniu 30 kwietnia 2013 r. wypowiedziała umowę o pracę 5 pracownikom - w tym Janinie W., która w dniu 6 maja 2013 r. odwołała się od powyższego wypowiedzenia, wnosząc o uznanie go za bezskuteczne.

Proszę podać, czy powództwo Janiny W. jest uzasadnione.

2. Spółka X zajmuje się naprawą i przeglądem cywilnych samolotów transportowych. W dniu 15 kwietnia 2013 r. pracownicy spółki Józef K., Grzegorz D. i ich kolega Janusz G., który nie jest pracownikiem spółki, będąc w stanie nietrzeźwości przetwarzali samolot do hangaru celem jego przeglądu i podczas tej czynności uszkodzili go, a szkoda z tego tytułu wynosiła 50.000 zł. Spółka X wniosła o zasądzenie od Józefa K., Grzegorza D. i Janusza G. solidarnie kwoty 50.000 zł tytułem wyrównania szkody, jaką poniosła w związku z naprawą samolotu, a ponadto kwoty 20.000 zł tytułem odszkodowania, jakie musiała uiścić właścicielowi samolotu za 5-dniowe opóźnienie w jego przeglądzie i brak możliwości korzystania z niego przez powyższy okres. Józef K. i Grzegorz D. nie uznali tak sformułowanego powództwa, gdyż ich zdaniem szkodę wyrządzili nieumyślnie, mogą zatem odpowiadać do wysokości straty rzeczywistej spółki związanej z naprawą samolotu, a żądane odszkodowanie nie może być wyższe niż ich 3-miesięczne wynagrodzenia. Janusz G. podniósł natomiast, iż skoro ze spółką X nie pozostawał w stosunku pracy, to zachodzi po jego stronie brak legitymacji procesowej biernej.

Proszę ocenić stanowiska stron i zaproponować rozstrzygnięcie sporu.

3. Karolina W. w dniu 31 grudnia 2012 r. ukończyła 60 lat życia. Na ten dzień ma ona udowodniony okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego w okresie od 31 grudnia 1968 r. do 31 grudnia 1982 r., okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1990 r. oraz okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w czasie od 1 stycznia 1991 r. do 4 stycznia 1999 r. W dniu 5 stycznia 1999 r. Karolina W. wraz z mężem na podstawie umowy pisemnej wydzierżawili prowadzone przez siebie gospodarstwo rolne o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego swojemu sąsiadowi Jerzemu N. na okres 20 lat. Umowę tę zgłosili do ewidencji gruntów i budynków. Od dnia 6 stycznia 1999 r. do dnia 31 lipca 2013 r. Karolina W. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X. Od dnia 1 sierpnia 2013 r. nie pozostaje w stosunku pracy, ani nie podlega żadnemu ubezpieczeniu społecznemu, ale jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Suma środków zgromadzonych na jej rachunku w tym funduszu oraz środków zaewidencjonowanych na subkoncie jest daleko wyższa niż 20-krotność kwoty dodatku pielęgnacyjnego.

Proszę podać, czy Karolina W. spełnia przesłanki do przyznania emerytury rolniczej, emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i okresowej emerytury kapitałowej, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Janina W. od 10 lat jest zatrudniona w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Spełniając przesłanki do urlopu wychowawczego, ale nie korzystając z niego w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., podjęła u swego pracodawcy pracę w połowie wymiaru czasu pracy. Spółka X zatrudnia 100 pracowników. Na terenie spółki nie działa żadna zakładowa, ani ponadzakładowa organizacja związkowa, a Janina W. nie jest członkiem związku zawodowego. W dniu 31 stycznia 2013 r. spółka X wypowiedziała Janinie W. umowę o pracę na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami umów o pracę z przyczyn niedotyczących pracowników wyłącznie z powodu likwidacji jej stanowiska pracy, zachowując wszystkie wymogi formalne wypowiedzenia. Pozwem z dnia 1 lutego 2013 r. Janina W. wniosła o uznanie tego wypowiedzenia za bezskuteczne podnosząc, iż narusza ono przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, bowiem jest ona pracownikiem chronionym, o którym mowa w art. 186⁸ k.p.

Proszę ocenić zasadność powództwa Janiny W.

2. Jacek N. jest zatrudniony w spółce X jako tokarz. Pracuje on w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00. Wynagrodzenie Jacka N. określono w umowie o pracę akordowo. Za każdy wykonany klocek hamulcowy samochodu miał on otrzymać 15 zł. Ponadto pracodawca ustalił, iż dziennie powinien on wykonać 20 takich klocków. Jacek N. wykonywał dziennie zakładaną ilość klocków hamulcowych, ale we wszystkie dni robocze zamiast 8 godzin stale pracował 10 godzin, pozostając w dyspozycji pracodawcy w miejscu pracy. Po 3 miesiącach tak wykonywanej pracy (od stycznia do marca 2013 roku) zwrócił się w dniu 15 kwietnia 2013 r. do pracodawcy o zapłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w wymiarze 2 godzin dziennie. Pracodawca nie kwestionował okoliczności, iż Jacek N. przez 3 miesiące pracował codziennie po 10 godzin, ale odmówił mu wypłaty wynagrodzenia podnosząc, iż w systemie akordowym nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, gdyż wynagrodzenie w tym systemie jest uzależnione od ilości wytworzonych klocków hamulcowych.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest zasadne, przy uwzględnieniu stanowiska spółki X.

3. Ewa N., urodzona 11 stycznia 1983 r., w dniu 1 lutego 2013 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Do wniosku dołączyła zaświadczenia potwierdzające fakt 5-letniej, nieprzerwanej nauki w szkole wyższej na jednym kierunku do dnia 30 czerwca 2007 r., zakończonej uzyskaniem tytułu magistra farmacji. Przedłożyła także dokumenty, z których wynika, iż w okresie od 1 grudnia 2007 r. do 31 grudnia 2010 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy zlecenia ze spółką X. W miesiąc po ustaniu ubezpieczenia społecznego - w dniu 1 lutego 2011 r. - Ewa N. urodziła dziecko i zajęła się jego wychowaniem, nie podlegając w tym czasie żadnemu ubezpieczeniu społecznemu. Lekarz orzecznik ZUS uznał Ewę N. za częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 stycznia 2013 r.

Proszę podać, czy Ewa N. spełnia przesłanki do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a jeżeli tak - to od kiedy świadczenie to powinno być jej przyznane. Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Zestaw 26

1. Piotr K. jest zatrudniony na podstawie powołania w urzędzie gminy jako jej skarbnik. W dniu 15 kwietnia 2013 r. wręczono mu odwołanie ze stanowiska, przy czym w piśmie odwołującym podano, iż odwołanie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia, a podstawą odwołania jest art. 52 § 1 pkt 1 k.p. W piśmie tym nie wskazano przyczyny odwołania. Piotr K. w terminie złożył pozew, w którym domaga się przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach i wskazuje, iż brak podania przyczyny odwołania uzasadnia jego roszczenie.

Proszę podać, czy roszczenie Piotra K. jest zasadne przy przedstawionym zarzucie. Jakie roszczenia przysługują odwołanemu pracownikowi?

2. Jacek N. i Józef K. są zatrudnieni w spółce X na czas nieokreślony jako pracownicy zaopatrzenia. W dniu 15 kwietnia 2013 r. Jacek N. zaraz po przybyciu do pracy dokonał załadunku cementu wózkiem widłowym na prywatny samochód klienta. Na skutek nieuwagi najpierw potrafił wózkiem widłowym Józefa K., następnie uderzył nim w samochód klienta spółki Jerzego N., który uległ poważnemu uszkodzeniu. Uszkodzeniu uległ również wózek widłowy, a Józef K. doznał poważnych obrażeń ciała. Ponadto w wyniku wypadku zniszczeniu uległ złoty zegarek, który Józef K. wymienionego dnia rano zakupił dla żony, ale przez przypadek miał go przy sobie, chcąc się nim pochwalić Jackowi N.

Proszę podać, kto i w jakim zakresie będzie zobowiązany do naprawienia szkody wobec Józefa K., który z powodu doznanych obrażeń ciała otrzymał stosowne świadczenia na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, które jednak nie pokryły w całości szkody, wskazując stosowne przepisy. Kto będzie zobowiązany do naprawienia szkody w związku ze zniszczeniem złotego zegarka? Kto powinien naprawić szkodę wyrządzoną Jerzemu N.? Czy Jacek N. będzie ponosił odpowiedzialność za uszkodzenie wózka widłowego, a jeżeli tak - to według jakich zasad?

3. Jan O., urodzony 1 stycznia 1990 r., ukończył w dniu 30 czerwca 2010 r. technikum gastronomiczne. Od dnia 1 lipca do dnia 31 sierpnia 2010 r. był pracownikiem spółki X, będąc zgłoszonym do ubezpieczenia społecznego. W dniach od 1 września 2010 r. do 31 sierpnia 2011 r. odbył czynną służbę wojskową w Wojsku Polskim, a w okresie od 1 września do 30 listopada 2011 r. przebywał za granicą, nie podlegając ubezpieczeniu społecznemu. Od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 30 listopada 2012 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik. W czasie od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r. był zatrudniony w spółce Y na podstawie umowy o pracę, przy czym w dniach od 1 do 28 lutego 2013 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. Od dnia 1 marca 2013 r. Jan O. nie podlegał żadnemu ubezpieczeniu społecznemu, nie rejestrując się jako bezrobotny. W dniu 13 marca 2013 r. uległ wypadkowi komunikacyjnemu i od dnia tego wypadku do 30 kwietnia 2013 r. był niezdolny do pracy, otrzymując od lekarza zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy na ten okres. W dniu 15 kwietnia 2013 r. Jan O. złożył wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS uznał Jana O. za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 1 maja 2013 r. na okres 3 lat.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki, aby przyznać mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a jeżeli tak - to od kiedy. Czy Janowi O. będzie przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N., urodzony 31 grudnia 1949 r., posiadający 30-letni okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce Y, w dniu 15 stycznia 2013 r. zawarł umowę o pracę na czas określony ze spółką X od dnia 22 stycznia 2013 r. do dnia 15 maja 2018 r. W umowie o pracę nie zastrzeżono możliwości jej wypowiedzenia za 2-tygodniowym okresem wypowiedzenia. Pomimo tego w dniu 28 czerwca 2013 r. spółka X wypowiedziała Jackowi N. umowę o pracę za 2-tygodniowym okresem wypowiedzenia. W piśmie wypowiadającym umowę o pracę nie podano przyczyny tego wypowiedzenia, ani nie zawiadomiono zakładowej organizacji związkowej reprezentującej Jacka N. o zamiarze wypowiedzenia mu umowy o pracę. Jacek N. w terminie odwołał się od wypowiedzenia umowy o pracę, domagając się przywrócenia do pracy i podnosząc, że spółka X, wypowiadając umowę o pracę, naruszyła przepisy o wypowiadaniu tych umów. W odpowiedzi na pozew spółka X wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż nie naruszyła żadnych przepisów o wypowiadaniu umów o pracę, a wypowiadając umowę o pracę na czas określony nie jest zobowiązana podawać przyczyny wypowiedzenia umowy, ani nie ma obowiązku konsultowania wypowiedzenia umowy o pracę z zakładową organizacją związkową, wypowiedzenie umowy o pracę jest natomiast dopuszczalnym sposobem zwolnienia pracownika. **Proszę ocenić zasadność powództwa Jacka N. przy uwzględnieniu stanowiska pozwanej spółki X.**

2. Janina W., Józef K., Jerzy N. i Piotr L. w dniu 1 sierpnia 2012 r. przyjęli wspólną odpowiedzialność materialną po prawidłowym powierzeniu im mienia w sklepie spożywczym należącym do spółki X. Podpisali umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej, w której przewidziano, iż w razie niedoboru każde z nich odpowiada w 25 % za powstały niedobór. W dniu 20 grudnia 2012 r. spółka X rozwiązała z Józefem K. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy. Po rozwiązaniu tej umowy na jego miejsce nikogo nie zatrudniono, ani nie przeprowadzono inwentaryzacji. Dnia 15 kwietnia 2013 r. nieznany sprawca, wykorzystując okoliczność, iż Janina W. nie zamknęła kasy sklepowej, skradł z niej 2.000 zł, a w dniu 16 kwietnia 2013 r. w wyniku powodzi uległy zniszczeniu towary spożywcze o wartości 5.000 zł. Przeprowadzona w sklepie dnia 19 kwietnia 2013 r. inwentaryzacja wskazała niedobór w wysokości 23.000 zł.

Proszę podać, kto i w jakiej wysokości powinien odpowiadać za powstały niedobór.

3. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2013 r. ZUS stwierdził, iż członek zarządu spółki z o.o. Jan O. ponosi odpowiedzialność za zaległości spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2011 r., kiedy był on prezesem zarządu tej spółki. Jan O. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Nie kwestionował zaległości składekowych spółki, ale podniósł, iż zachodzą przesłanki do zwolnienia go od odpowiedzialności za te zaległości, gdyż w marcu i październiku 2011 roku składał wnioski o ogłoszenie upadłości spółki X, ale sąd prawomocnymi orzeczeniami niesłusznie je oddalił z powodu braku majątku spółki na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Ponadto w jego ocenie zadłużenie spółki X nie powstało z winy jej zarządu, a w związku z zaistniałym kryzysem gospodarczym i utratą wielu kontrahentów, organ rentowy natomiast nie prowadził przeciwko spółce X żadnej egzekucji i nie jest w posiadaniu żadnego postanowienia o bezskuteczności egzekucji przeciwko tej spółce.

Proszę podać, czy odwołanie Jana O. jest zasadne, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N. pracuje w spółce X, zatrudniającej 100 pracowników, na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. Przy zawieraniu umowy o pracę, ani w okresie późniejszym nie przewidziano możliwości wcześniejszego rozwiązania tej umowy za 2-tygodniowym okresem wypowiedzenia. Od dnia 7 stycznia 2013 r. Jacek N. jest przewodniczącym zakładowej organizacji związkowej, która liczy 50 członków - pracowników spółki. Jednocześnie jest imiennie wskazany uchwałą zarządu związku do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy na okres 4 lat. W dniu 15 kwietnia 2013 r. podczas spotkania zarządu spółki X z zarządem związku zawodowego w związku z planowanym zwolnieniem grupowym Jacek N. po uprzednim spożyciu alkoholu na forum publicznym znieważył prezesa zarządu spółki, używając słów powszechnie uznanych za obelżywe, oraz zarzucił mu naruszenie praw pracowniczych i przyjmowanie korzyści majątkowych od właściciela konkurencyjnej spółki, chociaż oba zarzuty były przedmiotem karnego postępowania przygotowawczego zakończonego jego umorzeniem. Dnia 17 kwietnia 2013 r. pracodawca rozwiązał z Jackiem N. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy, podając jako przyczynę rozwiązania umowy jego zachowanie w dniu 15 kwietnia 2013 r. Zarząd zakładowej organizacji związkowej dnia 16 kwietnia 2013 r. nie wyraził zgody na rozwiązanie z Jackiem N. umowy o pracę. W złożonym w terminie pozwie Jacek N. wniósł o przywrócenie go do pracy.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy. Jakie roszczenia przysługiwałyby Jackowi N., gdyby nie należał do związku zawodowego i nie doszłoby do zdarzenia z dnia 15 kwietnia 2013 r., a pracodawca wypowiedziałby mu umowę o pracę, nie podając przyczyny wypowiedzenia?

2. Józef K. jest pracownikiem spółki X, będąc od 10 lat zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Przez czas 182 dni pobierał wynagrodzenie chorobowe i zasiłek chorobowy, a następnie od dnia 28 lutego 2013 r. był uprawniony do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 6 miesięcy. W dniu 28 lutego 2013 r., gdy Józef K. przebywał w szpitalu, pracodawca wysłał na jego adres domowy pisemne oświadczenie o rozwiązaniu z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 53 k.p. z dniem 1 marca 2013 r. Pismo to odebrał dorosły syn Józefa K. - Jerzy K. - w dniu 4 marca 2013 r. Dzień wcześniej Józef K. zmarł. O odprawę pośmiertną po zmarłym wystąpiła jego była żona Ewa K., której w chwili jego śmierci przysługiwały alimenty z jego strony ustalone wyrokiem sądowym w sprawie rozwodowej, oraz 24-letni, wspomniany syn zmarłego, student V roku prawa. Spółka X odmówiła obojgu wypłaty odprawy pośmiertnej podnosząc, iż jeszcze przed zgonem rozwiązała z Józefem K. umowę o pracę, a więc w chwili śmierci nie miał on statusu pracownika, natomiast Ewa K. i Jerzy K. nie są osobami uprawnionymi do tego świadczenia.

Proszę zaproponować rozstrzygnięcie tego sporu, podając podstawę prawną rozstrzygnięcia.

3. W dniu 2 kwietnia 2013 r. Janina W., urodzona 1 stycznia 1964 r., złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 1 kwietnia 2013 r. na okres 3 lat. Na przestrzeni życia udowodniła ona okres składkowy z tytułu zatrudnienia w spółce X w czasie od 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1999 r. oraz okres składkowy z tytułu zatrudnienia w spółce Y w dniach od 1 stycznia 2008 r. do 31 lipca 2012 r. W okresie od 1 marca 2003 r. do 30 kwietnia 2007 r. wnioskodawczyni pobierała rentę rodzinną z tytułu wychowywania uczącego się dziecka do lat 18.

Proszę podać, czy Janinie W. będzie przysługiwało prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, a jeżeli tak - to od kiedy. Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N. jest pracownikiem spółki X, zatrudniającej 150 pracowników, będąc od 10 lat zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jest on członkiem zakładowej organizacji związkowej „Solidarność 80”, do której należy 50 pracowników spółki. Od dnia 1 grudnia 2012 r. na okres 2 lat został imiennie wskazany uchwałą zarządu tej organizacji do reprezentowania jej wobec pracodawcy. W ramach zwolnienia grupowego, wobec braku zawarcia porozumienia ze związkami zawodowymi, po wydaniu regulaminu i zachowaniu innych wymogów formalnych spółka X w dniu 28 lutego 2013 r. wypowiedziała Jackowi N. warunki pracy i płacy w części dotyczącej zmiany wynagrodzenia z godzinowego na akordowy. Wspomnianym wypowiedzeniem zmieniającym spółka X dokonała dodatkowo zmiany rodzaju umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z Jackiem N. na umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2014 roku po uzyskaniu wcześniejszej zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej „Solidarność 80” na tego rodzaju wypowiedzenie zmieniające.

Proszę podać, czy powyższe wypowiedzenie zmieniające narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę?

2. Jerzy N. pracuje w oddziale spółki X w Kaliszu jako jej kierownik. Spółka X ma swoją siedzibę w Warszawie i tam są podejmowane decyzje w sprawie zatrudniania pracowników. Zgodnie z regulaminem wynagradzania wynagrodzenie jest płatne z dołu do dziesiątego dnia każdego następnego miesiąca kalendarzowego. Wynagrodzenie miesięczne Jerzego N. wynosi 15.000 zł. Z powodu przejściowych trudności finansowych spółka X nie wypłaciła mu wynagrodzeń za styczeń, luty, marzec i kwiecień 2013 roku. Wobec tego Jerzy N. w dniu 15 maja 2013 r. wystąpił przeciwko pracodawcy z pozwem o zapłatę kwoty 60.000 zł tytułem zaległego wynagrodzenia.

Proszę podać, czy sąd pracy zasądzając na rzecz Jerzego N. wynagrodzenie za pracę, powinien odliczyć od tego wynagrodzenia zaliczkę na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie społeczne. Czy w związku z powyższym pozwem sąd powinien wezwać Jerzego N. do uiszczenia opłaty sądowej? Jaki sąd może być właściwy miejscowo do rozpoznania sprawy z powództwa Jerzego N.? Czy spółka X, wypłacając należne wynagrodzenie za pracę, może potrącić bez zgody Jerzego N. z wypłaconego wynagrodzenia kwotę 2.000 zł tytułem omyłkowo wypłaconej premii regulaminowej za grudzień 2012 roku, do której nie nabył on prawa?

3. Jan O., urodzony 19 marca 1954 r., w dniu 8 stycznia 2013 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż Jan O. jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 1 stycznia 2013 r. na okres 3 lat. Na dzień 8 stycznia 2013 r. Jan O. udowodnił 2-letni okres internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym w czasie od 13 grudnia 1981 r. do 12 grudnia 1983 r., 2-letni okres czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim w dniach od 1 stycznia 1975 r. do 31 grudnia 1976 r., 5-letni okres osadzenia w więzieniu na mocy wyroku skazującego za działalność polityczną od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 31 grudnia 1988 r., 8-letni okres sprawowania funkcji senatora w czasie, w którym pobierał uposażenie, oraz 9-letni okres składkowy z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce Y. Ostatnim okresem ubezpieczenia dla Jana O. była prowadzona przez niego pozarolnicza działalność gospodarcza w dniach od 1 stycznia 2003 r. do 30 listopada 2007 r., za który to czas były opłacone składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Od dnia 1 grudnia 2007 r. Jan O. nie podlegał żadnemu ubezpieczeniu społecznemu, pozostając na utrzymaniu syna w Republice Federalnej Niemiec.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N., urodzony dnia 1 stycznia 1948 r., od 10 lat jest zatrudniony w spółce X jako radca prawny na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniu 22 marca 2013 r. otrzymał on za pośrednictwem e-maila oświadczenie pracodawcy o wypowiedzeniu mu umowy o pracę ze skutkiem rozwiązującym na dzień 30 czerwca 2013 r. wyłącznie z powodu osiągnięcia przez niego uprawnień emerytalnych i w tym dniu Jacek N. zapoznał się z tym oświadczeniem. Natomiast dnia 29 marca 2013 r. odebrał list polecony od pracodawcy, w którym znajdował się dokument zawierający identyczne oświadczenie, jakie otrzymał drogą elektroniczną. W oświadczeniach pracodawcy zawarte było pouczenie o przysługującym mu prawie odwołania się od tego wypowiedzenia do sądu pracy w terminie 7 dni. Jacek N. od wypowiedzenia odwołał się w dniu 5 kwietnia 2013 r., wnosząc o uznanie go za bezskuteczne i zarzucając pracodawcy, iż naruszył formę pisemną wypowiedzenia umowy o pracę. Podniósł ponadto, że wypowiedzenie mu umowy o pracę z powodu uzyskania uprawnień emerytalnych, które rzeczywiście nabył, jest przejawem dyskryminacji ze względu na wiek. W marcu, kwietniu, maju i czerwcu 2013 roku Jacek N. bez przeszkód świadczył pracę na rzecz spółki X.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy. Czy osiągnięcie wieku emerytalnego i nabycie prawa do emerytury może stanowić wyłączną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę? Czy spółka X naruszyła formę pisemną wypowiedzenia umowy o pracę?

2. Jerzy N., Józef K., Piotr P. i Krzysztof R. są zatrudnieni w spółce X z siedzibą w Krakowie na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony, pracując w oddziale spółki w Kaliszu. W dniu 1 sierpnia 2012 r. zawarli ze spółką X umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Z dniem 1 marca 2013 r. oddział spółki X w Kaliszu został w trybie art. 23¹ k.p. przejęty przez spółkę Y, a w dniu 15 kwietnia 2013 r. Krzysztof R. rozwiązał ze spółką Y umowę o pracę na podstawie art. 23¹ § 4 k.p.

Proszę podać, czy w związku z przejęciem oddziału spółki X w Kaliszu przez spółkę Y spółka ta powinna podpisać nową umowę o odpowiedzialności materialnej z Jerzym N., Józefem K., Piotrem P. i Krzysztofem R. Czy wobec rozwiązania umowy o pracę przez Krzysztofa R. spółka Y powinna zawrzeć nową umowę o odpowiedzialności materialnej z pozostałymi wymienionymi pracownikami?

3. Jan O., pobierający nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zmarł w dniu 20 sierpnia 2009 r. Prawo do renty rodzinnej od dnia 1 listopada 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r. ZUS przyznał wdowie po zmarłym, Janinie O., urodzonej 14 kwietnia 1963 r., której przysługiwało prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 września 2008 r. do 31 sierpnia 2010 r. Janina W. złożyła w dniu 30 lipca 2010 r. wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej od dnia 1 września 2010 r. na dalszy czas, ale lekarz orzecznik ZUS orzekł, iż wdowa jest zdolna do pracy. Od tego orzeczenia Janina W. nie złożyła sprzeciwu i decyzją z dnia 1 września 2010 r. organ rentowy odmówił jej prawa do renty rodzinnej na dalszy okres. Janina O. ponowny wniosek o rentę rodzinną złożyła w dniu 15 kwietnia 2013 r.

Proszę podać, czy organ rentowy decyzją z dnia 1 września 2010 r. zasadnie odmówił Janinie O. prawa do renty rodzinnej. Jaką decyzję powinien wydać organ rentowy w związku z wnioskiem Janiny O. z dnia 15 kwietnia 2013 r. o przyznanie prawa do renty rodzinnej? Proszę wskazać podstawę prawną swojego stanowiska.

1. W dniu 15 kwietnia 2013 r. uprawomocnił się wyrok sądu rejonowego/sądu pracy, którym przywrócono Jacka N. do pracy w spółce X na poprzednich warunkach. Przed wypowiedzeniem umowy o pracę Jacek N. pracował jako księgowy z wynagrodzeniem za pracę w wysokości 5.000 zł miesięcznie. W dniu 16 kwietnia 2013 r. Jacek N. telefonicznie zgłosił spółce X gotowość do podjęcia pracy w charakterze księgowego, ale gdy dnia 17 kwietnia 2013 r. stawił się do pracy, spółka X odmówiła zatrudnienia go na wymienionym stanowisku, gdyż miesiąc wcześniej zostało ono zlikwidowane i obecnie księgowością w spółce zajmuje się podmiot zewnętrzny - biuro rachunkowe, natomiast pozostałe stanowiska administracyjno-biurowe są zajęte przez innych pracowników.

Proszę podać, jakie działania w tej sytuacji powinien podjąć Jacek N., aby pracodawca dopuścił go do pracy. Czy pracodawca, wykonując prawomocny wyrok przywracający pracownika do pracy na poprzednich warunkach, może go zatrudnić na stanowisku równorzędnym, podobnym lub innym, odpowiednim ze względu na kwalifikacje posiadane przez pracownika?

2. Józef K., urodzony dnia 1 stycznia 1988 r., absolwent szkoły wyższej, od dnia 3 grudnia 2012 r. jest pracownikiem spółki X, mając zawartą umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Dla Józefa K. umowa ze spółką X jest pierwszą w życiu umową o pracę. W dniu 4 lutego 2013 r. Józef K. zginął w wypadku samochodowym. Wynagrodzenie za pracę w spółce było wypłacane do dziesiątego dnia każdego miesiąca za poprzedni miesiąc. Józef K. z tytułu zatrudnienia w spółce X nie korzystał z urlopu wypoczynkowego. O wypłatę zaległego wynagrodzenia za styczeń i luty 2013 roku oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i odprawę pośmiertną wystąpiła jego była żona - Ewa K., której w chwili śmierci Józefa K. przysługiwały alimenty z jego strony orzeczone w wyroku rozwodowym, oraz 70-letni ojciec zmarłego - Jerzy K., do którego utrzymania przyczyniał się zmarły.

Proszę podać, czy roszczenia Ewy K. i Jerzego K. są zasadne, a jeżeli chodzi o ewentualną wypłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy - za ile dni urlopu ten ekwiwalent przysługuje. Czy z zaległego wynagrodzenia Józefa K. pracodawca może potrącić udzieloną zmarłemu zaliczkę pieniężną oraz pożyczkę z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych?

3. Jan O. od 5 lat prowadzi w Kaliszu jako osoba fizyczna pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacając w terminie i w odpowiedniej wysokości składki na ubezpieczenie społeczne, ale z tego tytułu nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W dniu 3 stycznia 2013 r. udał się on samochodem do Poznania celem dokonania zakupu maszyny niezbędnej do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej. W drodze powrotnej nie zastosował się do ograniczenia prędkości do 60 km/h i, jadąc z prędkością 100 km/h, na niebezpiecznym zakręcie drogi wpadł do rowu, uderzając w pobliskie ogrodzenie. Jan O. doznał urazu w postaci złamania żeber. W wyniku wypadku był czasowo niezdolny do pracy przez okres łącznie 120 dni, uzyskując od lekarza zaświadczenie o niezdolności do pracy na ten czas, jak również doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Proszę podać, czy Janowi O. będzie przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego i jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem z dnia 3 stycznia 2013 r., wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 35

1. Jacek N. od 10 lat jest pracownikiem spółki X zatrudniającej 100 pracowników, mając zawartą umowę o pracę na czas nieokreślony. Pracuje on jako spawacz i otrzymuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000 zł. Z dniem 1 marca 2013 r. spółka X z zachowaniem wszelkich wymogów formalnych zgodnie z art. 23¹ k.p. została w całości przejęta przez spółkę Y, która zatrudnia 200 pracowników. Warunki pracy i płacy Jacka N. po przejęciu spółki X nie uległy żadnej zmianie. W dniu 7 marca 2013 r. Jacek N. złożył spółce Y pisemne oświadczenie, iż za 7-dniowym uprzedzeniem, bez wypowiedzenia rozwiązuje stosunek pracy z dniem 15 marca 2013 r. Po rozwiązaniu umowy o pracę Jacek N. zwrócił się do spółki Y o wypłacenie odprawy pieniężnej w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, jak i wypłatę na podstawie art. 36¹ § 1 k.p. odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia.

Proszę podać, czy roszczenia Jacka N. są zasadne.

2. Józef K. jest zatrudniony w spółce X w pełnym wymiarze czasu pracy, pracując w należącym do tej spółki hipermarkecie jako kierownik działu mięsnego. W spółce X obowiązuje 3-miesięczny okres rozliczeniowy. Józef K. pracuje w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00. Ze względu na częste absencje chorobowe podległych mu pracownic w lutym i marcu 2013 roku we wszystkie dni robocze od poniedziałku do piątku pracował w godzinach od 7:00 do 17:00, przy czym od godz. 15:00 do godz. 17:00 pracował jako sprzedawca na stoisku mięsnym. Dodatkowo pracował jako sprzedawca w dziale mięsnym w soboty 2, 9, 16 i 23 lutego 2013 r. w godzinach od 8:00 do 12:00 oraz w niedziele 10 i 24 lutego 2013 r. od godz. 8:00 do godz. 10:00. Za powyższą dodatkową pracę nie otrzymał on czasu wolnego, ani wynagrodzenia jak za pracę w godzinach nadliczbowych, bowiem pracodawca stwierdził, iż jako kierownik działu mięsnego nie ma on prawa do tego rodzaju dodatkowych świadczeń ze strony pracodawcy.

Proszę podać, czy stanowisko pracodawcy jest zasadne, a jeżeli nie - to w jaki sposób może on zrekompensować Józefowi K. dodatkową pracę.

3. Jan O., urodzony 1 lutego 1948 r., który udowodnił jedynie 15 lat okresów składkowych i 5 lat okresów nieskładkowych, od dnia 1 lipca 2009 r. jest uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, przy czym tę rentę przyznano mu do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego. Decyzją z dnia 8 marca 2013 r. ZUS przyznał Janowi O. z urzędu emeryturę począwszy od dnia 1 marca 2013 r. Wysokość tej emerytury była niższa od wysokości dotychczas pobieranej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i niższa od najniższej emerytury w kwocie 831,15 zł obowiązującej od dnia 1 marca 2013 r. Jan O. złożył odwołanie od decyzji organu rentowego, kwestionując jego prawo do przyznania mu emerytury z urzędu. Podniósł ponadto z ostrożności procesowej, iż emerytura ewentualnie powinna być mu przyznana od dnia, w którym ukończył 65 lat i jej wysokość powinna być równa co najmniej wysokości najniższej emerytury lub pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy.

Proszę ocenić zasadność odwołania Jana O., wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X, mając zawartą umowę na czas nieokreślony. Pracuje jako spawacz i osiąga wynagrodzenie miesięczne w wysokości 3.000 zł. Z dniem 1 marca 2013 r. spółka X w trybie art. 23¹ k.p. została w całości przejęta przez spółkę Y. W spółce X i spółce Y nie działają żadne zakładowe i ponadzakładowe organizacje związkowe. Jacek N., pomimo takiego obowiązku, nie został pisemnie poinformowany o przewidywanym przejęciu spółki X przez spółkę Y oraz o jego przyczynach i skutkach dla pracowników spółki X. Gdy w dniu 1 marca 2013 r. dowiedział się o tym, drogą elektroniczną złożył nowemu pracodawcy oświadczenie, iż z tym dniem rozwiązuje umowę o pracę bez wypowiedzenia, gdyż jego zdaniem zarówno poprzedni, jak i nowy pracodawca dopuścili się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec niego jako pracownika, bowiem zaniechali udzielenia mu informacji, o których mowa w art. 23¹ § 3 k.p. Dnia 5 marca 2013 r. Jacek N. wniósł przeciwko spółce Y pozew, domagając się odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia w kwocie 9.000 zł w związku z rozwiązaniem przez niego umowy o pracę bez wypowiedzenia, jak i wniósł o zasądzenie odprawy pieniężnej w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy. Czy spółka Y może w sprawie wniesionej przez Jacka N. podnieść zarzut, iż nie zachodziły podstawy do rozwiązania przez niego umowy o pracę w trybie art. 55 § 1¹ k.p. w sytuacji, gdy sama nie wniosła powództwa o odszkodowanie w trybie art. 61¹ k.p.? Czy brak formy pisemnej oświadczenia Jacka N. o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia ma znaczenie w sprawie?

2. Spółka X zatrudniająca Józefa K. rozwiązała z nim w dniu 30 kwietnia 2013 r. umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy z powodu korzystania przez niego z telefonu służbowego w celu udziału w grach towarzyskich, co naraziło pracodawcę na znaczną szkodę. W dniu 8 maja 2013 r. spółka X zawarła z Józefem K. przed mediatorem ugodę polegającą na tym, iż zrzekł się on prawa do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za 2013 rok oraz prawa do nagrody jubileuszowej, które nabył w dniu 29 kwietnia 2013 r., ale nagroda nie została mu wypłacona, a w zamian za to spółka X za zgodą Józefa K. cofnęła swoje oświadczenie o rozwiązaniu z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy. Strony ponadto ustaliły, iż umowa o pracę pomiędzy Józefem K. i spółką X rozwiązała się na mocy porozumienia stron z dniem 30 kwietnia 2013 r. Na wniosek spółki X powyższa ugoda została przekazana sądowi pracy celem zatwierdzenia.

Proszę podać, czy powyższa ugoda powinna być zatwierdzona przez sąd pracy.

3. Jan O. od 40 lat jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jego wynagrodzenie wynosi 1.600 zł brutto. W dniu 31 marca 2013 r. ukończył on 65 lat życia, mając udokumentowany 40-letni okres składkowy z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X. Nie rozwiązując umowy o pracę ze spółką X, Jan O. złożył dnia 15 kwietnia 2013 r. wniosek o emeryturę licząc na to, że za kwiecień 2013 roku otrzyma zarówno emeryturę, jak i wynagrodzenie za pracę. Po uzyskaniu urlopu wypoczynkowego udał się zatem w podróż po Ameryce Południowej. ZUS jednak nie wypłacił Janowi O. emerytury za kwiecień 2013 roku. W związku z tym Jan O. udał się po poradę do swojego wnuka, aplikanta Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, i poprosił go o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy organ rentowy zasadnie nie wypłacił mu emerytury za kwiecień 2013 roku.

Proszę podać, jakiej treści porady powinien Janowi O. udzielić jego wnuk.

Zestaw 37

1. Jacek N. jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracuje on jako spawacz z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 6.000 zł. W dniu 1 marca 2013 r. spółka X, z zachowaniem wszystkich wymogów formalnych, zgodnie z art. 23¹ k.p. została w całości przejęta przez spółkę Y. Warunki pracy i płacy nie uległy żadnej zmianie. Spółka Y po przejęciu pracowników spółki X zatrudnia łącznie 30 pracowników. W dniu 27 marca 2013 r. spółka Y, wypełniając wszystkie wymogi formalne, wypowiedziała Jackowi N. warunki pracy i płacy z przyczyn leżących wyłącznie po stronie pracodawcy z powodu trudności finansowych spółki, proponując mu po upływie okresu wypowiedzenia nadal pracę spawacza z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2.000 zł. Powyższym wypowiedzeniem zmieniającym dokonała także zmiany rodzaju umowy na umowę o pracę na czas określony do dnia 31 marca 2015 r. Jacek N. zdenerwowany tym faktem w dniu 2 kwietnia 2013 r. złożył spółce Y pisemne oświadczenie, iż zgodnie z art. 23¹ § 4 k.p., za 7-dniowym uprzedzeniem, bez wypowiedzenia, rozwiązuje stosunek pracy z tą spółką z dniem 10 kwietnia 2013 r. Po rozwiązaniu umowy Jacek N. zwrócił się do spółki Y o wypłatę odprawy pieniężnej w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, jak i o wypłatę na podstawie art. 36¹ § 1 k.p. odszkodowania w wysokości jego 3-miesięcznego wynagrodzenia.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest zasadne, jak i ocenić prawidłowość zastosowanego wypowiedzenia zmieniającego.

2. Ewa N. od dnia 1 stycznia 2005 r. jest zatrudniona w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W okresie od 1 maja 2011 r. do 30 kwietnia 2013 r. korzystała ona z urlopu wychowawczego. W trakcie tego urlopu urodziła w dniu 14 kwietnia 2013 r. bliźnięta. Po porodzie zwróciła się do swojego pracodawcy o udzielenie urlopu macierzyńskiego, ale pracodawca odmówił.

Proszę podać, czy decyzja pracodawcy była zasadna. Czy Ewa N. ma prawo do jakichkolwiek świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z urodzeniem bliźnięt?

3. Jan O., urodzony 14 kwietnia 1953 r., w dniu 15 kwietnia 2013 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej. Na dzień złożenia tego wniosku udowodnił on okres zatrudnienia od dnia 1 stycznia 1987 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako motorniczy tramwajów w transporcie publicznym. Praca motorniczego jest pracą w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca prowadził wyłącznie pozarolniczą działalność gospodarczą, za który to okres opłacił w terminie obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne. W czasie od 14 kwietnia 1969 r. do dnia 31 grudnia 1986 r. Jan O. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego, przy czym od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1986 r. została za niego jako domownika opłacona składka na ubezpieczenie społeczne rolników do Funduszu Emerytalnego Rolników.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania emerytury pomostowej, a jeżeli tak - to czy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i okres ubezpieczenia społecznego rolników będzie miał wpływ na ewentualną wysokość emerytury. Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 40

1. Jacek N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X jako księgowy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jest członkiem zakładowej organizacji związkowej „Solidarność ‘80’”, która liczy 12 członków, przy czym 2 z nich to emeryci - dawni pracownicy spółki, 2 członków to osoby wykonujące na rzecz spółki pracę na podstawie umów zlecenia, które nie są pracodawcami, a pozostałych 8 członków to pracownicy spółki X zatrudnieni na podstawie umów o pracę. Dnia 3 stycznia 2013 r. Jacek N. celem dokonania rozliczeń 2 klientów spółki X, zabrał dokumenty rozliczeniowe ze sobą do domu, ale w tym samym dniu rozchorował się i był niezdolny do pracy z powodu choroby do dnia 31 marca 2013 r. Pomimo rozmów telefonicznych prezesa zarządu spółki z Jackiem N. w dniach 8 stycznia, 7 lutego i 15 marca 2013 r. oraz wysłania w tych dniach pracownika po odbiór dokumentów rozliczeniowych, Jacek N. odmówił ich wydania twierdząc, że dokona rozliczenia po zakończeniu choroby. W dniu 27 marca 2013 r. Jacek N. otrzymał pisemne oświadczenie o rozwiązaniu z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy z powodu niewykonania polecenia zwrotu dokumentów rozliczeniowych, przy czym spółka X, rozwiązując z nim umowę o pracę, nie zawiadomiła zakładowej organizacji związkowej „Solidarność ‘80’”. Jacek N. w dniu 2 kwietnia 2013 r. wniósł pozew o przywrócenie go do pracy, zarzucając spółce naruszenie art. 52 § 3 k.p. i brak zachowania miesięcznego terminu do rozwiązania umowy o pracę, gdyż od momentu odmowy wydania dokumentów rozliczeniowych minęło więcej niż 30 dni.

Proszę podać, czy powództwo Jacka N. przy przedstawionej przez niego argumentacji jest zasadne.

2. Józef K. będący pracownikiem spółki X zgodnie z planem urlopów w czasie od 2 do 30 kwietnia 2013 r. przebywał na urlopie wypoczynkowym za 2013 rok. W dniu 21 kwietnia 2013 r. zmarł jego ojciec, w związku z czym Józef K. przedłożył pracodawcy akt zgonu ojca i wniósł o udzielenie mu 2 dni wolnych od pracy 22 i 23 kwietnia 2013 r. w związku z pogrzebem ojca. Natomiast na okres od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia 5 maja 2013 r. otrzymał on zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy w związku z koniecznością osobistego sprawowania opieki nad chorym, rocznym synem, przedstawiając pracodawcy i to zaświadczenie. Józef K. uważa, iż czterech dni niewykorzystanego urlopu w związku ze śmiercią i pogrzebem ojca oraz chorobą rocznego syna pracodawca powinien udzielić mu w terminie późniejszym.

Proszę podać, czy stanowisko Józefa K. jest zasadne.

3. Jan O., urodzony 1 stycznia 1953 r., w dniu 1 marca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę rolniczą. Na dzień złożenia tego wniosku udowodnił on okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego od dnia 1 stycznia 1969 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych w okresie od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r., za który to okres były opłacone składki na powyższe ubezpieczenie, oraz okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników od dnia 1 stycznia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1999 r., za który to okres opłacił składki na to ubezpieczenie. Od dnia 1 stycznia 2000 r. do chwili obecnej Jan O. jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X. W dniu 1 stycznia 2008 r. wydzierżawił swoje gospodarstwo rolne o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego bratu - Jerzemu O. zamieszkującemu w innej miejscowości - na okres 15 lat na podstawie pisemnej umowy i fakt ten zgłosił do ewidencji gruntów i budynków. Jan O. jest osobą samotną.

Czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania emerytury rolniczej? Czy okres ubezpieczenia społecznego z tytułu pracy w spółce X może być uwzględniony przy ustalaniu dla Jana O. prawa do emerytury rolniczej, ewentualnie czy z tytułu ubezpieczenia społecznego jako pracownik będzie miał on prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 41

1. Jacek N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony jako pracownik księgowości. Zajmuje się rozliczeniami faktur. Pracuje w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00, przy 1-miesięcznym okresie rozliczeniowym. W dniu 2 stycznia 2013 r. Jacek N. podpisał ze spółką X drugą umowę na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy w połowie wymiaru czasu pracy. Pracę kierowcy miał wykonywać od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:00 do 8:00 i od 16:00 do 18:00. Inspektor Państwowej Inspekcji Pracy podczas kontroli w spółce X w dniu 8 maja 2013 r. zakwestionował zawarcie drugiej umowy o pracę podnosząc, że ze spółką X Jacek N. może pozostawać w jednym stosunku pracy, a podpisanie z nim drugiej umowy o pracę stanowi obejście przepisów o czasie pracy i przepisów o pracy w godzinach nadliczbowych.

Proszę ocenić zasadność stanowiska wspomnianego inspektora.

2. Jerzemu N. zatrudnionemu w spółce X w dniu 24 stycznia 2012 r. na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego przekazano do dyspozycji służbowy samochód osobowy. Po prawidłowym przekazaniu mu samochodu, tego samego dnia podpisał on umowę o odpowiedzialności materialnej za powierzony samochód z obowiązkiem zwrotu albo wyliczenia się z tego mienia. We wspomnianej umowie Jerzy N. jednocześnie wyraził zgodę na potrącenie z jego wynagrodzenia za pracę równowartości szkód w powierzonym mu samochodzie wyrządzonych z jego winy, jakie ewentualnie pojawią się w przyszłości. W dniu 29 lutego 2012 r. Jerzy N. na skutek znacznego przekroczenia dozwolonej prędkości na niebezpiecznym zakręcie drogi wpadł w poślizg i uszkodził powierzony mu samochód, który po tym wypadku nadawał się jedynie do kasacji. Samochód nie posiadał ubezpieczenia autocasco. Wartość zniszczonego samochodu w chwili wyrządzenia szkody wynosiła 60.000 zł. Za kwiecień i maj 2012 roku pracodawca potrącił Jerzemu N. z wynagrodzenia za pracę kwotę łącznie 5.000 zł za zniszczony samochód, pozostawiając mu jedynie najniższe wynagrodzenie, ale w czerwcu 2012 roku Jerzy N. cofnął zgodę na potrącanie mu powyższej należności z jego wynagrodzenia i w tej sytuacji spółka X w dniu 1 lipca 2013 r. wystąpiła przeciwko niemu z pozwem o zapłatę 55.000 zł. Jerzy N. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia.

Proszę podać, czy pracodawca mógł potrącić Jerzemu N. z jego wynagrodzenia za pracę kwotę 5.000 zł. Jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy?

3. Jan O., urodzony 1 kwietnia 1963 r., zmarł w dniu 2 kwietnia 2013 r. W chwili śmierci miał on udowodniony jedynie okres pracy górniczej wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią przy bezpośrednim wydobywaniu soli kamiennej w okresie od dnia 1 stycznia 1981 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. Od dnia 1 stycznia 2007 r. Jan O. nie pobierał żadnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego, ani nie podlegał żadnemu ubezpieczeniu społecznemu. W dniu 15 kwietnia 2013 r. wniosek o rentę rodzinną po zmarłym złożyła Janina O., urodzona 14 kwietnia 1960 r., która pracuje w spółce X i osiąga wynagrodzenie miesięczne w wysokości 7.000 zł. Wobec Jana O. i Janiny O. w dniu 11 kwietnia 2008 r. sądownie orzeczono separację, ale Janinie O. nie przyznano alimentów od zmarłego Jana O. Mimo orzeczonej separacji w dniu 24 grudnia 2011 r. Jan O. i Janina O. ponownie zamieszkali razem. Od tego dnia prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, a Janina O. opiekowała się ciężko chorym Janem O.

Czy Janina O. spełnia przesłanki do przyznania jej renty rodzinnej? Czy fakt osiągania przez Janinę O. wynagrodzenia w wysokości 7.000 zł miesięcznie ma znaczenie w sprawie? Czy Jan O. spełniał przesłanki do przyznania emerytury, a jeżeli tak - to od kiedy? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 42

1. Jacek N., urodzony 31 grudnia 1948 r., nieprzerwanie od dnia 1 stycznia 1973 r. pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X jako stroiciel fortepianów i pianin, a jest to praca w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z tego tytułu spełnia przesłanki do przyznania mu emerytury w niższym wieku emerytalnym, ale dotychczas nie złożył wniosku o świadczenie emerytalne. W dniu 1 lutego 2013 r. Jacek N. zawarł dodatkową umowę o pracę jako stroiciel fortepianów i pianin w połowie wymiaru czasu pracy ze spółką Y, która jest w tym samym mieście spółką konkurencyjną dla spółki X i od kilku lat próbuje ją przejąć. Gdy spółka X dowiedziała się o dodatkowej umowie, w dniu 31 maja 2013 r. wypowiedziała Jackowi N. umowę o pracę za 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia, podając jako przyczynę wypowiedzenia brak dbałości o dobro spółki poprzez podjęcie zatrudnienia w spółce konkurencyjnej. Jacek N. w terminie złożył odwołanie od tego wypowiedzenia, wnosząc o uznanie go za bezskuteczne i wskazując, że wypowiedzenie mu umowy o pracę jest nieuzasadnione, gdyż nie zawierał ze spółką X umowy o zakazie konkurencji, a podjęcie dodatkowej pracy nie jest zabronione. Twierdził także, iż pracodawca, wypowiadając mu umowę o pracę, naruszył art. 39 k.p., bowiem w dniu 1 maja 2014 r. ukończy on powszechny wiek emerytalny i korzysta z ochrony przed wypowiedzeniem umowy o pracę.

Proszę podać, czy odwołanie Jacka N. przy przedstawionej argumentacji jest uzasadnione.

2. Jerzy N. w dniu 30 czerwca 2012 r. ukończył szkołę wyższą, a dnia 30 listopada 2012 r. zawarł ze spółką X umowę o pracę na okres próbny od dnia 2 grudnia 2012 r. do dnia 2 marca 2013 r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako sprzedawca w sklepie o 2-osobowej obsadzie. Była to jego pierwsza praca w życiu i pierwszy tytuł do objęcia go ubezpieczeniem społecznym. Jerzy N. pracował w podstawowym systemie czasu pracy w godzinach od 10:00 do 18:00. W dniu 11 lutego 2013 r. o godz. 8:00 Jerzy N. drogą e-mailową zwrócił się do swego pracodawcy o udzielenie mu 4 dni urlopu wypoczynkowego na żądanie, ale pracodawca odmówił ze względu na chorobę drugiego pracownika sklepu, ponadto podniósł, iż Jerzy N. nie nabył prawa do 4 dni urlopu wypoczynkowego.

Proszę podać, czy pracodawca mógł odmówić Jerzemu N. urlopu na żądanie. Czy Jerzy N. na dzień 11 lutego 2013 r. był uprawniony do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 4 dni? Czy rozpoczęcie urlopu wypoczynkowego na żądanie, pomimo braku zgody pracodawcy, może stanowić uzasadnioną podstawę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika?

3. Jan O. w dniu 1 marca 2010 r. ukończył 65 lat i złożył wniosek o emeryturę, przedkładając stosowne dokumenty, w tym świadectwa pracy potwierdzające przebyty staż ubezpieczeniowy. Organ rentowy na podstawie tych dokumentów ustalił, iż wnioskodawca udowodnił 12 lat okresów składkowych, 4 lata okresów nieskładkowych i 4 lata okresów uzupełniających z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i na podstawie art. 28 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 15 marca 2010 r. przyznał Janowi O. prawo do emerytury. W kwietniu 2013 roku w trakcie wewnętrznej kontroli organ rentowy stwierdził, że przedłożone dokumenty nie dawały podstaw do przyznania prawa do emerytury, a pracownik ZUS przygotowujący decyzję emerytalną dla Jana O. omyłkowo do okresów składkowych zaliczył 6 miesięcy okresów nieskładkowych, co powoduje, iż Jan O. nie spełnia przesłanek do przyznania emerytury. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2013 r. ZUS uchylił swoją decyzję z dnia 15 marca 2010 r. i odmówił przyznania Janowi O. emerytury, a także zażądał od niego zwrotu pobranej emerytury za okres od dnia 1 marca 2010 r.

Proszę ocenić zasadność decyzji ZUS, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 43

1. Janina W. od 10 lat jest zatrudniona w spółce X w Kaliszu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony jako kosmetyczka. Pracuje w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 18:00. W dniu 15 kwietnia 2013 r. pracodawca wydał jej polecenie wyjazdu służbowego do Poznania w celu zakupu kosmetyków, choć informowała go, iż na godzinę 18:30 tego dnia ma zakupiony bilet dla siebie i męża do teatru, a wyjazd uniemożliwi jej obejrzenie spektaklu. Następnego dnia po powrocie z Poznania pracodawca o godz. 18:00 zatrzymał Janinę W. podczas próby wyniesienia z salonu kilku opakowań kosmetyków. Poinformował ją, że zadzwoni na Policję z informacją o próbie kradzieży kosmetyków i zwolni ją dyscyplinarnie. Wówczas Janina W. poprosiła pracodawcę, żeby nie zawiadamiać Policji i złożyła pisemny wniosek o rozwiązanie z nią umowy o pracę na podstawie porozumienia stron. Pracodawca zaakceptował jej wniosek, wystawiając jej jednocześnie świadectwo pracy. Dnia 18 kwietnia 2013 r. Janina W. wniosła przeciwko spółce X pozew, domagając się przywrócenia do pracy i oświadczając jednocześnie, iż uchyla się od wcześniejszego oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę na podstawie porozumienia stron, gdyż działała pod wpływem bezprawnej groźby pracodawcy dotyczącej rozwiązania z nią umowy o pracę bez wypowiedzenia z jej winy. Zażądała ponadto zasądzenia na jej rzecz od pracodawcy równowartości biletów do teatru, bowiem z powodu wyjazdu służbowego do Poznania nie istniała możliwość zwrotu tych biletów.

Proszę ocenić zasadność roszczeń Janiny W.

2. Jacek N. jest zatrudniony przez Jerzego N. prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą w warsztacie samochodowym jako mechanik na podstawie umowy o pracę. Pracuje on w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00, przy 1-miesięcznym okresie rozliczeniowym, a wynika to z obwieszczenia wydanego przez pracodawcę na podstawie art. 150 k.p. Jacek N. od poniedziałku 8 kwietnia 2013 r. do piątku 12 kwietnia 2013 r. i w sobotę 13 kwietnia 2013 r. od godz. 8:00 do godz. 18:00 świadczył pracę na rzecz pracodawcy w związku z koniecznością dokończenia pilnego remontu samochodu. Pracodawca do końca kwietnia 2013 roku nie zrekompensował mu pracy w godzinach nadliczbowych czasem wolnym. Jacek N. w związku z tym domaga się od pracodawcy, aby za 10 godzin pracy w godzinach nadliczbowych od poniedziałku do piątku otrzymał, oprócz normalnego wynagrodzenia, 100 % dodatek, tak samo jak za 10 godzin pracy w sobotę.

Proszę podać, czy roszczenia Jacka N. są zasadne.

3. Spółka X zatrudnia 100 osób, będąc płatnikiem zasiłków dla swoich pracowników. Ewa N. będąca jej pracownikiem urodziła w dniu 14 kwietnia 2013 r. bliźnięta i przebywa od dnia porodu na urlopie macierzyńskim w wymiarze 31 tygodni, pobierając zasiłek macierzyński. Podczas urlopu macierzyńskiego zawarła ona na okres od 1 maja do 31 lipca 2013 r. umowę zlecenia ze spółką Y na wykonanie, głównie w domu, usług księgowych, przy czym jej wynagrodzenie miesięczne ustalono na kwotę 1.800 zł. ZUS z tytułu zawartej umowy zlecenia objął Ewę N. obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, wypadkowym i zdrowotnym, a spółka X wystąpiła do ZUS z wnioskiem o ustalenie, iż Ewie N. w dniach od 1 maja do 31 lipca 2013 r. nie przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego, skoro w okresie pobierania tego zasiłku wykonuje pracę zarobkową. Spółka X ponadto wstrzymała Ewie N. urlop macierzyński od dnia 1 maja do dnia 31 lipca 2013 r.

Proszę podać, czy decyzja ZUS o objęciu Ewy N. w okresie pobierania przez nią zasiłku macierzyńskiego ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym z tytułu umowy zlecenia jest zasadna, a także ocenić trafność wniosku spółki X złożonego do organu rentowego oraz decyzji o wstrzymaniu Ewie N. urlopu macierzyńskiego.

Zestaw 44

1. Jerzy N. prowadzi jako osoba fizyczna pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Od dnia 1 kwietnia 2010 r. zatrudnił 2 asystentki - Kingę O. i Janinę W. - na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony. Obie asystentki mają kwalifikacje tego samego rodzaju, podobny staż wykonywania tego samego rodzaju pracy i są podobnie oceniane, otrzymując identyczne wynagrodzenie za pracę. Od lipca 2012 roku Jerzy N. nawiązał romans z Kingą O., skutkiem czego do marca 2013 roku otrzymała ona nagle 4-krotną podwyżkę po 300 zł miesięcznie. Tym poczuła się dotknięta Janina W., która nie otrzymała żadnej podwyżki i zarzuciła Jerzemu N. dyskryminację w zakresie równego traktowania w zatrudnieniu. W odpowiedzi na ten zarzut dnia 29 marca 2013 r. Jerzy N. wręczył Janinie W. pismo, z którego wynikało, iż rozwiązuje z nią umowę o pracę za 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia z powodu nieuzasadnionego kwestionowania decyzji pracodawcy odnośnie do jego polityki płacowej oraz utraty zaufania do Janiny W. z powodu nieuzasadnionego zarzutu co do nierównego traktowania pracowników w zatrudnieniu. W dniu 2 kwietnia 2013 r. Janina W. złożyła przeciwko pracodawcy pozew, domagając się zasądzenia odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę w wysokości jej 3-miesięcznego wynagrodzenia oraz kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za naruszenie przez pracodawcę zasady równego traktowania w zatrudnieniu.

Proszę ocenić zasadność powództwa Janiny W.

2. Jacek N. pracuje w spółce X produkującej obuwie. Zgodnie z regulaminem pracy osoby zatrudnione przez spółkę pracują w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku, przy 1-miesięcznym okresie rozliczeniowym zgodnym z miesiącami kalendarzowymi, ale w systemie 3-zmianowym. Zgodnie z grafikiem Jacek N. od poniedziałku 8 kwietnia 2013 r. do piątku 12 kwietnia 2013 r. pracował od godz. 14:00 do godz. 22:00, jednak z powodu konieczności pilnej wysyłki obuwia jego pracodawca polecił mu pracę w czwartek i piątek w godzinach od 14:00 do 24:00, a dodatkowo w sobotę 13 kwietnia 2013 r. - pracę na pierwszej zmianie od godz. 6:00 do godz. 14:00. Do końca kwietnia 2013 roku za pracę w sobotę Jacek N. nie otrzymał czasu wolnego mimo takiego obowiązku, tak samo jak za dodatkowe godziny pracy w czwartek i piątek. Pora nocna w spółce X obejmuje czas pomiędzy godz. 22:00 a godz. 6:00. Jacek N. za pracę w wymiarze 4 godzin nadliczbowych w czwartek i piątek oraz za 8 godzin pracy w sobotę, oprócz normalnego wynagrodzenia, domaga się 100 % dodatku, ponadto za 4 godziny pracy w porze nocnej w czwartek i piątek - 20 % stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia.

Proszę podać, czy roszczenia Jacka N. są zasadne. Czy pracodawca, nakazując mu pracę w godzinach nadliczbowych w czwartek, piątek i sobotę, naruszył przepisy odnośnie do czasu pracy, a jeżeli tak - to jakie?

3. Jan O. od 6 lat jest zatrudniony w spółce X jako lekarz neurolog na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w połowie wymiaru czasu pracy. Od dnia 1 stycznia 2013 r. osiąga z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 1.400 zł brutto miesięcznie. Kwota ta jest podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Przez cały styczeń 2013 roku Jan O. wykorzystywał zaległy i bieżący urlop wypoczynkowy. Dnia 3 stycznia 2013 r. zawarł ze swoim pracodawcą umowę zlecenia na opracowanie zmian organizacyjnych w spółce X i z tego tytułu w dniu 31 stycznia 2013 r. otrzymał wynagrodzenie w wysokości 5.000 zł.

Proszę podać, czy od przychodu uzyskanego z tytułu umowy zlecenia spółka X jako płatnik składek będzie zobowiązana do opłacenia składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe i zdrowotne Jana O. Proszę podać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 45

1. Jerzy N. od dnia 1 stycznia 1999 r. jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony jako murarz, przy czym posiada również kwalifikacje spawacza. Do dnia 31 marca 2012 r. pobierał on nieprzerwanie wynagrodzenie chorobowe i zasiłek chorobowy przez okres 182 dni, a od dnia 1 kwietnia 2012 r. uzyskał prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres do dnia 31 grudnia 2012 r. W dniu 2 lipca 2012 r. spółka X rozwiązała z Jerzym N. umowę o pracę bez wypowiedzenia zgodnie z art. 53 § 1 pkt 1b k.p. Po odzyskaniu zdolności do pracy dnia 2 stycznia 2013 r. Jerzy N. e-mailem zgłosił swój powrót do pracy w spółce X, uzyskując informację z urzędu pracy o poszukiwaniu do pracy przez tę spółkę spawaczy. Dotychczasowy pracodawca odmówił jego zatrudnienia podnosząc, iż nie ma obowiązku zatrudnienia Jerzego N., ponadto w ocenie spółki pomimo posiadania przez niego kwalifikacji spawacza nie ma on długoletniego doświadczenia zawodowego w tym zawodzie, gdyż przez ponad 20 lat pracował jako murarz.

Proszę podać, czy stanowisko spółki X jest zasadne, a jeżeli nie - to z jakim uzasadnionym roszczeniem powinien wystąpić Jerzy N. przeciwko spółce X.

2. Jacek N. jest pracownikiem spółki X, będąc od 10 lat zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Nie należy do związków zawodowych, a w spółce X nie działają żadne organizacje związkowe. W dniu 15 kwietnia 2013 r. Jacek N. stawiał się do pracy w stanie nietrzeźwości, więc pracodawca nie dopuścił go do pracy. Następnego dnia, po jego wysłuchaniu, po 2 godzinach pracodawca wręczył mu pismo, że z powodu stawienia się do pracy w stanie nietrzeźwości wymierza mu karę nagany, karę pieniężną w wysokości 1-dniowego wynagrodzenia, pozbawia go wynagrodzenia za dzień 15 kwietnia 2013 r. oraz wypowiada mu warunki pracy i płacy, przy czym po okresie wypowiedzenia jego wynagrodzenie miało ulec zmniejszeniu o 500 zł do poziomu 2 000 zł miesięcznie. W piśmie tym pouczonego Jacka N. o prawie wniesienia sprzeciwu od nałożenia kary nagany i kary pieniężnej w terminie 7 dni do pracodawcy, o możliwości odwołania się w terminie 7 dni do sądu pracy od wypowiedzenia zmieniającego oraz o konsekwencjach nieprzyjęcia nowych warunków płacy. Jacek N. w dniu 30 kwietnia 2013 r. złożył jedynie pisemny sprzeciw od nałożonych kar porządkowych, wnosząc o przywrócenie mu terminu do złożenia sprzeciwu, gdyż w dniach od 18 do 29 kwietnia 2013 r. przebywał w szpitalu. Dnia 2 maja 2013 r. spółka X odrzuciła sprzeciw Jacka N. W dniu 6 maja 2013 r. wystąpił on do sądu pracy o uchylenie zastosowanych wobec niego kary pieniężnej i kary nagany, domagając się ich uchylenia.

Proszę podać, czy pracodawca za stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości mógł zastosować wobec Jacka N. wszystkie zawarte w piśmie z dnia 15 kwietnia 2013 r. środki dyscyplinujące i wypowiedzenie zmieniające. Jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy?

3. Ewa N., urodzona 1 marca 1954 r., pobiera od dnia 1 marca 1999 r. emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach w związku z pracą tresera zwierząt drapieżnych. Ustalony wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia wynosił 194,56 %. Od dnia 1 stycznia 2002 r. podjęła zatrudnienie w ramach stosunku pracy, a w dniu 15 kwietnia 2013 r. złożyła wniosek o przeliczenie podstawy emerytury, wskazując do jej ustalenia wynagrodzenie uzyskane w latach 2002-2011. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z tych lat wyniósł 170,25 %. Składając wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru Ewa N. zażądała, aby organ rentowy, obliczając wysokość emerytury, przyjął kwotę bazową obowiązującą w dniu złożenia wniosku. ZUS odmówił Ewie N. przeliczenia emerytury podnosząc, iż przeliczenie to byłoby możliwe jedynie wówczas, gdyby wskaźnik podstawy wymiaru obliczony z jej wynagrodzeń z lat 2002-2011 był wyższy niż 194,56 %, choć w uzasadnieniu odmownej decyzji wskazał, iż emerytura wnioskodawczyni ustalona w sposób przez nią żądany byłaby wyższa niż dotychczas pobierana.

Proszę ocenić trafność decyzji ZUS i zasadność wniosku Ewy N., wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N., urodzony 31 grudnia 1948 r., nieprzerwanie od dnia 1 stycznia 1972 r. jest zatrudniony w spółce X zajmującej się produkcją oraz naprawą fortepianów i pianin na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, pracując jako stroiciel fortepianów i pianin w pełnym wymiarze czasu pracy oraz spełniając z tego tytułu warunki do uzyskania emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Od dnia 1 stycznia 2013 r., oprócz pracy w spółce X, rozpoczął on prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej związanej ze strojeniem, naprawą oraz produkcją fortepianów i pianin. Gdy pracodawca się o tym dowiedział, zaproponował mu podpisanie umowy o zakazie konkurencji, ale Jacek N. odmówił. W dniu 2 kwietnia 2013 r. pracodawca zawiadomił zakładową organizację związkową, do której należy Jacek N., o zamiarze wypowiedzenia mu umowy o pracę, podając jako przyczynę jedynie niewłaściwe wywiązywanie się przez niego z obowiązków pracowniczych. Związek zawodowy wniósł zastrzeżenia podnosząc, iż Jacek N. podlega ochronie z art. 39 k.p. Pomimo tego pracodawca w dniu 15 kwietnia 2013 r. wręczył Jackowi N. wypowiedzenie umowy o pracę, podając jako przyczynę wypowiedzenia podjęcie działalności konkurencyjnej, odmowę podpisania umowy o zakazie konkurencji i utratę zaufania do niego. Jacek N. w terminie odwołał się od tego wypowiedzenia, wnosząc o uznanie go za bezskuteczne i podnosząc, że korzysta z ochrony z art. 39 k.p. Wskazał ponadto, iż skoro nie podpisał umowy o zakazie konkurencji, to może prowadzić dowolną działalność gospodarczą bez zgody pracodawcy.

Proszę ocenić zasadność roszczenia Jacka N. Czy pracodawca, wypowiadając umowę o pracę, dopuścił się naruszenia przepisów odnośnie do wypowiedzania umów o pracę?

2. Jerzy N., urodzony dnia 1 stycznia 1952 r., był stroną umowy o pracę ze spółką X na czas określony od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 28 lutego 2013 r. Umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu, na jaki została zawarta, przy czym w okresie od 25 lutego do 8 kwietnia 2013 r. Jerzy N. pobierał wynagrodzenie chorobowe i zasiłek chorobowy. W dniu 15 kwietnia 2013 r. Jerzy N. przedstawił spółce X decyzję o przyznaniu mu od dnia 9 kwietnia 2013 r. emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach jako spawacz i wniósł o wypłatę odprawy emerytalnej.

Proszę podać, czy żądanie Jerzego N. jest zasadne.

3. Jan O., urodzony 31 marca 1953 r., w dniu 2 kwietnia 2013 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej. Na dzień złożenia tego wniosku udowodnił on okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t w okresie od 1 stycznia 1995 r. do 31 grudnia 2007 r., która to praca jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. udowodnił okres pracy w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca autobusu w transporcie publicznym w spółce Y, która to praca jest pracą w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Od dnia 1 stycznia 2011 r. do chwili obecnej Jan O. prowadzi wyłącznie pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych, opłacając z tego tytułu stosowne składki na ubezpieczenie społeczne. Poza tymi okresami wnioskodawca udowodnił jedynie okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców o powierzchni 10,25 ha przeliczeniowego w czasie od 31 marca 1969 r. do 31 grudnia 1982 r. oraz okres ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1984 r., za który opłacił stosowne składki na ubezpieczenie społeczne rolników.

Proszę podać, czy Jan O. spełnia przesłanki do przyznania emerytury pomostowej, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 47

1. Jerzy N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jego wynagrodzenie miesięczne wynosi 3.000 zł. Prawomocnym wyrokiem z grudnia 2012 roku Jerzy N. został skazany na bezwzględną karę 1 roku pozbawienia wolności za przestępstwo niezwiązane z pracą i na dzień 15 kwietnia 2013 r. został wezwany do odbycia kary pozbawienia wolności. W dniu 10 kwietnia 2013 r. Jerzy N. zwrócił się do pracodawcy o udzielenie mu bezpłatnego urlopu na okres 1 roku począwszy od dnia 15 kwietnia 2013 r., informując go, iż udaje się w tym czasie do zakładu karnego celem odbycia kary pozbawienia wolności. Pracodawca w dniu 11 kwietnia 2013 r. odmówił mu udzielenia urlopu bezpłatnego. Gdy przez okres do dnia 30 kwietnia 2013 r. Jerzego N. nie było w pracy, pracodawca w dniu 2 maja 2013 r. przesłał Jerzemu N. pismo o rozwiązaniu z nim umowy o pracę z jego winy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., w którym jako przyczynę rozwiązania tej umowy podał ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych poprzez nieobecność w pracy w dniach od 15 do 30 kwietnia 2013 r. To pismo wraz ze świadectwem pracy żona Jerzego N. odebrała w dniu 6 maja 2013 r. Pozwem z dnia 13 maja 2013 r. pełnomocnik Jerzego N. - radca prawny Lech O. - wniósł o przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach i zasądzenie jego 3-miesięcznego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Proszę ocenić zasadność powództwa Jerzego N. i sformułować treść wyroku w niniejszej sprawie. Czy pracodawca rozwiązując z Jerzym N. umowę o pracę naruszył przepisy o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia?

2. Spółka X prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług hydraulicznych. Zgodnie z umową spółka miała wykonać remont łazienki Janiny W. z założeniem nowych urządzeń sanitarnych. Pracownicy spółki Jacek N. i Józef K. po dokonaniu remontu łazienki i na wyłączną prośbę Janiny W. dokonali remontu instalacji elektrycznej w mieszkaniu jej syna. Podczas tego remontu na skutek nieuwagi Józefa K. doszło do zwarcia instalacji elektrycznej i w mieszkaniu syna Janiny W. wybuchł pożar. Straty w wyniku pożaru wyniosły 20.000 zł, a Jacek N. doznał poparzeń. Trzy dni po zakończeniu remontu łazienki Janiny W. na skutek wadliwej instalacji urządzeń sanitarnych doszło do zalania jej mieszkania, w wyniku czego powstały straty w wysokości 5.000 zł.

Proszę podać, kto jest zobowiązany do naprawienia szkody z tytułu źle zainstalowanych urządzeń sanitarnych w mieszkaniu Janiny W. oraz z tytułu pożaru w mieszkaniu jej syna. Czy Jacek N. w związku z doznanymi poparzeniami będzie miał prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych?

3. Ewa N. od dnia 1 stycznia 2012 r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą - salon kosmetyczny, odprowadzając składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe od minimalnej podstawy wymiaru (60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału), ale z dniem 30 września 2012 r. zakończyła prowadzenie tej działalności. W okresie od 1 października 2012 r. do 28 lutego 2013 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce X. Od dnia 1 marca 2013 r. ponownie rozpoczęła prowadzenie salonu kosmetycznego i od tego dnia zgłosiła się do ubezpieczenia społecznego, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe wskazując kwotę 9.225,75 zł, tj. 250 % przeciętnego wynagrodzenia z IV kwartału 2012 roku. ZUS zakwestionował zadeklarowaną przez Ewę N. podstawę wymiaru składek, gdyż powziął wiadomość, że od marca 2013 roku jest ona w czwartym miesiącu ciąży. Decyzją z dnia 31 maja 2013 r. ustalił, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne Ewy N. od dnia 1 marca 2013 r. będzie wynosić 60 % przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału.

Proszę ocenić prawidłowość wydanej w dniu 31 maja 2013 r. decyzji, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Zestaw 48

1. Jacek N. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług turystycznych. W dniach od 11 do 15 maja 2013 r. zorganizował on 5-dniowe szkolenie swoich pracowników w zakresie rozmów z klientami. W szkoleniu tym mieli wziąć udział wszyscy pracownicy, którzy pracują na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony. Józef K. jest zatrudniony przez Jacka N. od dnia 1 lutego 2013 r. na okres próbny wynoszący 3 miesiące, a Janina W. jest zatrudniona na umowę o pracę na czas zastępstwa innego pracownika od 15 lutego do 30 czerwca 2013 r. Tych dwojga pracowników Jacek N. nie skierował na szkolenie, ponieważ uznał, iż nie warto w nich inwestować, bowiem nie mają żadnej gwarancji dalszej pracy po upływie czasu, na jaki zawarto z nimi umowy. W związku z powyższym w dniu 29 marca 2013 r. Józef K. i Janina W. złożyli swojemu pracodawcy pisemne oświadczenia, iż rozwiązują z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia, bowiem dopuścił się on ciężkiego naruszenia obowiązków wobec nich jako pracowników, nie kierując ich na szkolenie. Zażądali od pracodawcy z tego tytułu odszkodowań w wysokości ich 2-tygodniowych wynagrodzeń oraz kwot po 5.000 zł dla każdej z osób tytułem odszkodowań za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu.

Proszę ocenić zasadność roszczeń Janiny W. i Józefa K.

2. Jerzy N. jest zatrudniony w spółce X jako radca prawny na podstawie umowy o pracę, otrzymując wynagrodzenie w wysokości 5000 zł miesięcznie. W dniu 1 marca 2013 r. przez 6 godzin swojej pracy sporządzał opinię prawną w kwestii odprawy dla pracownika spółki. Wykonując to zadanie, oparł się jedynie na swojej dotychczasowej wiedzy, nie przejrzał natomiast aktualnego orzecznictwa sądowego i aktualnych komentarzy do ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. W opinii tej wyraził pogląd, iż pracownikowi nie należy się powyższa odprawa i spółka X odmówiła wypłaty odprawy byłemu pracownikowi. Wyrokiem z dnia 20 maja 2013 r. sąd pracy zasądził na rzecz tego pracownika odprawę w wysokości 6000 zł wraz z odsetkami oraz koszty zastępstwa procesowego, gdyż pracownik był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Zasadzając tę odprawę, sąd pracy oparł swoje stanowisko na treści uchwały Sądu Najwyższego z października 2012 roku, która została opublikowana w grudniu 2012 roku, między innymi w programie prawniczym „Lex”, do którego Jerzy N. miał w spółce X dostęp. Wyrok sądu pracy wobec jego zasadności nie został zaskarżony przez tę spółkę. W tej sytuacji odmówiła ona wypłaty Jerzemu N. wynagrodzenia za 6 godzin pracy w dniu 1 marca 2013 r., jak i zażądała od niego zwrotu równowartości kosztów sądowych, kosztów zastępstwa procesowego oraz wypłaconych odsetek od zasądzonej odprawy, bowiem takie koszty poniosła w przegranej sprawie o odprawę.

Proszę ocenić zasadność stanowiska spółki X.

3. Jan O. w dniu 12 grudnia 2012 r. zgłosił wniosek o przyznanie emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Dnia 17 grudnia 2012 r. ZUS zwrócił się do Jana O. o uzupełnienie materiału dowodowego poprzez przesłanie świadectwa pracy w szczególnych warunkach albo świadectwa pracy z podanym okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w terminie do dnia 8 stycznia 2013 r. Wdrożenie postępowania wyjaśniającego przez organ rentowy wynikało z faktu, iż dokumenty wskazywały, że Jan O. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, ale nie przedstawił on właściwych dowodów. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach Jan O. przedstawił organowi rentowemu w dniu 31 grudnia 2012 r. ZUS decyzję o przyznaniu Janowi O. emerytury wydał w dniu 4 lutego 2013 r. i w tym dniu emeryturę przekazał na jego rachunek bankowy.

Czy organ rentowy powinien wypłacić świadczenie emerytalne z odsetkami, a jeżeli tak - to za jaki okres powinny być wypłacone te odsetki? Proszę wskazać podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Spółka X zawarła z Jackiem N. umowę o pracę na czas określony od dnia 3 stycznia 2013 r. do dnia 30 września 2013 r. W dniu 15 marca 2013 r. strony tej umowy zawarły dodatkowe porozumienie, iż mogą ją rozwiązać za 2-tygodniowym okresem wypowiedzenia. W dniach od 13 do 17 maja 2013 r. Jacek N. był uprawniony do zasiłku opiekuńczego z tytułu opieki nad chorym 6-letnim synem. Dnia 15 maja 2013 r. Jacek N. otrzymał pocztą pisemne oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu z nim umowy o pracę za 2-tygodniowym okresem wypowiedzenia. W oświadczeniu tym nie była podana przyczyna wypowiedzenia, nie pouczano Jacka N. o przysługującym mu prawie do złożenia odwołania do sądu pracy, a pracodawca o zamierzonym wypowiedzeniu Jackowi N. umowy o pracę nie zawiadomił reprezentującej go zakładowej organizacji związkowej liczącej 30 członków. Jacek N. od 18 maja do 30 września 2013 r. był czasowo niezdolny do pracy w związku z własną chorobą. W dniu 3 czerwca 2013 r. odwołał się od powyższego wypowiedzenia, domagając się zasądzenia odszkodowania w wysokości jego wynagrodzenia za okres od 1 czerwca do 30 września 2013 r. Podniósł w odwołaniu, iż spółka X nie mogła wypowiedzieć umowy o pracę przed upływem 6 miesięcy, nadto - wypowiadając mu umowę o pracę – naruszyła art. 30 § 4 k.p. i art. 38 k.p.

Proszę podać, jakie powinno być rozstrzygnięcie sądu pracy, przy ustosunkowaniu się do argumentów podniesionych przez Jacka N. Czy spółka X wypowiadając mu umowę o pracę naruszyła przepisy o wypowiedzaniu tych umów?

2. Jerzy N. od 10 lat jest zatrudniony w spółce X na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, pracując jako główny technolog z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 10.000 zł. Spółka X zajmuje się produkcją proszku do prania, a Jerzy N. co pewien czas wprowadza do produkcji proszku nowe technologie. W dniu 1 marca 2012 r. spółka X zawarła z Jerzym N. pisemną umowę o zakazie konkurencji na czas trwania umowy o pracę oraz na okres 2 lat po jej zakończeniu poprzez zakaz podejmowania zatrudnienia w podmiotach krajowych i zagranicznych, które zajmują się produkcją proszku do prania. Powyższa umowa nie zawierała postanowień dotyczących odszkodowania. Przez okres 6 miesięcy od rozwiązania w dniu 30 września 2012 r. umowy o pracę ze spółką X Jerzy N. przestrzegał umowy o zakazie konkurencji. Gdy dnia 30 marca 2013 r. dowiedział się o obowiązku wypłaty przez byłego pracodawcę stosownego odszkodowania za przestrzeganie zakazu konkurencji, wystąpił o wypłatę zaległego odszkodowania oraz o terminowe wypłacanie rat miesięcznych na przyszłość. W odpowiedzi na żądanie Jerzego N. spółka X stwierdziła, iż jednostronnie odstępuje od zawartej umowy o zakazie konkurencji od dnia 1 października 2012 r., gdyż nie obawia się już konkurencji z jego strony, zwalniając go od przestrzegania zakazu konkurencji i odmawiając mu wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania. Spółka podniosła także, iż umowa o zakazie konkurencji jest nieważna, gdyż nie zawarto w niej postanowień o wysokości odszkodowania.

Proszę podać, czy umowa o zakazie konkurencji została skutecznie zawarta. Czy za powstrzymywanie się przez Jerzego N. od działań konkurencyjnych przysługuje mu ze strony spółki X odszkodowanie, a jeżeli tak - to w jakiej wysokości i za jaki okres? Czy, a jeżeli tak - to od kiedy, Jerzy N. może podjąć działalność konkurencyjną wobec spółki X?

3. Jan O., urodzony dnia 14 kwietnia 1990 r., jest studentem III roku prawa w systemie studiów zaocznych. Jako student zawarł on umowę zlecenia ze spółką X na czas od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r. i z tego tytułu osiągał wynagrodzenie miesięczne w wysokości 5.000 zł. Jednocześnie od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r. był zatrudniony w spółce Y na podstawie umowy o pracę w połowie wymiaru czasu pracy, osiągając miesięcznie wynagrodzenie w wysokości 1.200 zł. Zarówno z tytułu zawartej umowy zlecenia, jak i zawartej umowy o pracę za cały okres ich trwania ZUS objął Jana O. obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, wypadkowym, chorobowym i zdrowotnym.

Proszę ocenić zasadność decyzji organu rentowego, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.

1. Jacek N. od dnia 31 maja 2010 r. jest pracownikiem spółki X zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniach 14 i 15 maja 2013 r. był on nieobecny w pracy, nie usprawiedliwiając pracodawcy swojej nieobecności, a od 16 maja do 30 czerwca 2013 r. był chory, przedstawiając pracodawcy zaświadczenia lekarskie o czasowej niezdolności do pracy. Pierwsze z nich obejmowało czas od 16 do 26 maja 2013 r. i zostało przesłane pracodawcy listem poleconym w dniu 24 maja 2013 r., pomimo iż z zaświadczenia wynikało, iż Jacek N. może chodzić. W piątek 31 maja 2013 r. spółka X zawiadomiła zakładową organizację związkową reprezentującą Jacka N. o zamiarze rozwiązania z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu nieusprawiedliwionego niestawiennictwa w pracy w dniach 14 i 15 maja 2013 r. Wobec braku zajęcia przez nią stanowiska w poniedziałek 3 czerwca 2013 r. spółka X sporządziła pisemne oświadczenie o rozwiązaniu z Jackiem N. umowy o pracę bez wypowiedzenia z dniem 16 maja 2013 r. z powodu nieusprawiedliwionego niestawiennictwa w pracy. Dnia 5 czerwca 2013 r. oświadczenie to przesłano Jackowi N. pocztą. Zostało odebrane w dniu 17 czerwca 2013 r. Jacek N. z terminie odwołał się od rozwiązania z nim umowy o pracę, wnosząc o przywrócenie go do pracy z powodu naruszenia przez pracodawcę przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia.

Proszę podać, czy roszczenie Jacka N. jest zasadne. Czy spółka X, rozwiązując umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy Jacka N., naruszyła przepisy o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia, a jeżeli tak - to jakie? Kiedy Jacek N. powinien zawiadomić pracodawcę o przyczynie swojej nieobecności związanej z chorobą po uzyskaniu pierwszego zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy?

2. Jerzy N. jest zatrudniony w spółce X w Kaliszu jako doradca handlowy. Pracuje on w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00, przy 1-miesięcznym okresie rozliczeniowym. Na okres od poniedziałku 15 kwietnia 2013 r. do soboty 20 kwietnia 2013 r. pracodawca skierował go na szkolenie z zakresu zasad sprzedaży do Przemyśla. Szkolenie to odbywało się od poniedziałku do piątku od godz. 8:00 do godz. 15:00, a w sobotę od godz. 8:00 do godz. 14:00. Aby dojechać samochodem służbowym na szkolenie do Przemyśla Jerzy N. wyjechał z Kalisza już w niedzielę 14 kwietnia 2013 r. o godz. 12:00, a dojechał o godzinie 20:00. Drogę powrotną z Przemyśla do Kalisza odbył on w sobotę w godzinach od 14:00 do 22:00. W związku ze szkoleniem Jerzy N. domaga się od pracodawcy, aby za udział w szkoleniu w sobotę 20 kwietnia 2013 r. pracodawca udzielił mu całego dnia wolnego do końca kwietnia 2013 roku, a za 16 godzin podróży służbowej z Kalisza do Przemyśla i z powrotem - 2 dni wolnych od pracy albo wypłacił normalne wynagrodzenie z dodatkiem w wysokości 100 %, jak i wypłacił stosowne diety, pomimo iż ani regulamin wynagradzania, ani umowa o pracę nie regulują tej kwestii.

Proszę ocenić zasadność roszczeń Jerzego N. O której godzinie Jerzy N. powinien rozpocząć pracę w poniedziałek 22 kwietnia 2013 r.?

3. Jan O. od dnia 1 stycznia 2010 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, zgłaszając się z tego tytułu do ubezpieczenia społecznego, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W dniu 15 kwietnia 2013 r. zachorował i otrzymał od lekarza zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy na okres 2 tygodni. Przedłożył je organowi rentowemu, chcąc uzyskać prawo do zasiłku chorobowego. ZUS odmówił przyznania mu tego świadczenia podnosząc, iż jego ubezpieczenie chorobowe ustało, bowiem składki na ubezpieczenie chorobowe za lipiec i sierpień 2012 roku opłacił po terminie. Jan O. wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Potwierdził w nim, iż wprowadził składkę na ubezpieczenie chorobowe za lipiec i sierpień 2012 roku opłacił po terminie, ale od września 2012 roku składki na ubezpieczenie chorobowe opłacał w terminie i w odpowiedniej wysokości, co świadczy o tym, że nadal chciał podlegać ubezpieczeniu chorobowemu i nie musiał składać ponownego wniosku o objęcie go ubezpieczeniem chorobowym.

Proszę podać, czy odwołanie Jana O. jest zasadne, wskazując podstawę prawną rozstrzygnięcia.